

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kainuun piiri

Koponen Jenni & Kaisanlahti Jonna

**”Kun on ollut kysyttävää, aina on
saanut vastaukset” -Perhekummitoimin-
nan tukeminen, Mannerheimin Lasten-
suojeluliiton Kainuun piiri ry**

Kuvaaja: Laura Heikkinen

Sairaanhoitaja (AMK)

Kevät 2017

KAJAANIN
AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

TIIVISTELMÄ

Tekijä(t): Koponen Jenni & Kaisanlahti Jonna

Työn nimi: ”Kun on ollut kysyttävää, aina on saanut vastaukset” –Perhekummitoiminnan tukeminen, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry

Tutkintonimike: Sairaanhoidtaja (AMK), Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala

Asiasanat: perhekummitoiminta, vapaaehtoinen tukihenkilötoiminta, vanhemmuuden tukeminen, hyvinvoiva lapsiperhe, perhe

Perhekummitoiminta on vapaaehtoista toimintaa perheiden hyväksi, minkä tarkoituksena on tukea lapsiperheen hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä arjessa jaksamista. Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry kouluttaa lapsiperheille tukihenkilöitä, joita ovat perhekummit. Perhekummit antavat apua arkeen lapsia odottaville ja alle kouluikäisten lasten perheille. Perhekummitoiminta on suunnattu perheille, joilla ei ole asuinpaikkakunnalla tukiverkostoa, yksinäisille tai väsyneille vanhemmille tai niille jotka kaipaavat vahvistusta vanhemmuuteen. Perhekummitoiminta on yksi kolmannen sektorin ennaltaehkäisevä palvelu, mikä tukee lapsiperheiden hyvinvointia. Kainuun alueella perhekummitoiminta on alkanut 2015.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ja kuvata millaista on toimia perhekummina erilaisissa perheissä, sekä millaisilla keinoilla perhekummeja voidaan tukea heidän omasta näkökulmastaan. Tavoitteena on, että opinnäytetyön avulla toimeksiantaja, eli Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry pystyy tukemaan perhekummeja sekä kehittämään perhekummitoimintaa Kainuun alueella. Opinnäytetyön aineistonkeruu tapahtui kirjallisella ryhmäistunnolla perhekummeille järjestetyssä aineistonkeruutilaisuudessa, missä tutkimushenkilöt kirjoittivat tutkimusaineiston käsin paperille. Tutkimushenkilöt eivät kommunikoi toistensa kanssa aineistonkeruun aikana. Aineistonkeruussa saatu aineisto on analysoitu induktiivista sisällönanalyysiä käyttäen. Opinnäytetyö on laadullinen.

Opinnäytetyön tuloksista käy ilmi, että perhekummit kokevat saavansa voimavaroja perhekummitoiminnasta. Perhekummit aidosti välittävät perheiden hyvinvoinnista ja haluavat vapaaehtoisen tukihenkilötoiminnan kautta auttaa perheitä. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:n antama koulutus, ohjaajan tuki ja vertaistuki nousivat merkittävään asemaan tuloksissa. Haasteeksi nousi kohtaaminen, perhekummin roolissa pysyminen ja aikataulujen yhteensovittamisen. Perhekummiensa toiminnan jatkuvuuteen vaikuttavia tekijöitä olivat muun muassa uudet haasteet ja hyvän mielen antaminen. Tuloksien avulla Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry pystyy kehittämään perhekummitoimintaa ja tukea perhekummeja parhaalla mahdollisella tavalla. Myös ammattikorkeakoulujen opiskelijat ja henkilökunta voivat hyödyntää opinnäytetyötä.

ABSTRACT

Author(s): Koponen Jenni & Kaisanlahti Jonna

Title of the Publication: "When I've Had Something to Ask, I've Always Got an Answer" – supporting family godparent activities, Kainuu District Organization of Mannerheim League for Child Welfare

Degree Title: Bachelor of Health Care, Nursing

Keywords: family godparent activities, voluntary support person activities, support for parenthood, well family with children, family

Family godparent activities are voluntary activities for the benefit of families and aim to support the welfare of families with children, parenthood and everyday management. The Mannerheim League for Child Welfare educates support persons for families with children. Family godparent activities are directed at families who do not have a support network in their domicile, at lonely or tired parents and also at those who need support with parenthood. Family godparent activities are one of the third-sector services. These activities were started in Kainuu Region in 2015.

The purpose of this qualitative thesis was to study and describe what it was like to act as a family godparent for different families, and what the ways of supporting family godparents were from their own perspective. The goal was that with this thesis the commissioner, the Kainuu District Organization of the Mannerheim League for Child Welfare, could support family godparents and develop family godparent activities in Kainuu Region. The data collection of this thesis was conducted with a literary group session in an event organized for family godparents where the research subjects wrote the research material manually on paper. The research subjects did not communicate with each other during the data collection. The material collected in the data collection sessions was analyzed using inductive content analysis.

The results of the thesis showed that family godparents felt that family godparent activities gave them new resources. They genuinely cared for the welfare of families and wanted to help them through voluntary support activities. Training given by the Kainuu District Organization of the Mannerheim League for Child Welfare and support given by the mentor and peers were highlighted in the results. Encountering, staying in the family godparent role and also coordinating schedules were considered challenges. Factors affecting the continuity of family godparent activities were, among other things, new challenges and making others feel good. With the results, the Kainuu District Organization of the Mannerheim League for Child Welfare can develop their family godparent activities and support family godparents in the best possible way.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 PERHEIDEN HYVINVOINTIA EDISTÄMÄSSÄ.....	3
2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry	3
2.2 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry.....	5
3 PERHEKUMMITOIMINTA PERHEEN TUKENA	6
3.1 Perhe ja hyvinvoiva lapsiperhe.....	6
3.2 Vanhemmuuden tukeminen ja vapaaehtoinen tukihenkilötoiminta	7
3.3 Perhekummitoiminta.....	8
4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT	12
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	13
5.1 Aineistonkeruumenetelmä.....	14
5.2 Induktiivinen sisällönanalyysi	19
6 TULOKSET	22
6.1 Perhekummitoiminnan haasteet.....	22
6.2 Asioita mitkä saavat perhekummit jatkamaan perhekummina toimimista	24
6.3 Perhekummien kokema tuki Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:ltä.....	26
7 TULOSTEN TARKASTELU.....	28
8 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	31
9 POHDINTA.....	34
9.1 Ammatillinen kasvu	36
9.2 Eettisyys ja luotettavuus.....	37
9.3 Tiedonhaku.....	40
LÄHTEET	41
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Käsitteenä perhe määritellään hyvin monella tapaa, koska perheitä on olemassa hyvin erilaisia. Suomalaisessa perhekäsitteessä perheen muodostavat avopuolisot, aviopuolisot, rekisteröidyssä parisuhteessa olevat henkilöt sekä alle 18-vuotta oleva lapsi tai lapset ja hänen huoltaja tai huoltajansa. Pariskunta joilla ei ole lapsia määritellään myös perheeksi. Yksinhuoltajana toimiva vanhempi ja hänen lapsensa muodostavat yhdessä perheen. (Tilastokeskus n.d.)

Vanhemmuuden tukeminen on yhteiskunnallinen tehtävä. Valtio on velvollinen osallistumaan vanhemmuutta tukevien palveluiden rahoittamiseen. Hyvinvoiva perhe on vanhemmuuden tukemisen tavoitteena. Vanhemmuuden tukemiseen on olemassa hyvin erilaisia tukemisen keinoja. Opinnäytetyössämme käsittelemme yhtä tukemisen keinoa, perhekummitoimintaa. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry n.d Vanhemmuuden kaari.)

Perhekummitoiminta on vapaaehtoista toimintaa perheiden hyväksi, minkä tarkoituksena on tukea lapsiperheen hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä arjessa jaksamisesta. Perhekummi ei ole lastenhoitaja eikä kodinhoitaja vaan oman elämäkokemuksensa pohjalta auttava henkilö. Perhekummi tekee perheen kanssa arkisia asioita, esimerkiksi käy kaupassa apuna, lähtee leikkipuistoon kaveriksi tai tulee kotiin kahville ja seurustelee perheen kanssa, eli toisin sanoen on läsnä perheen arjessa. Perhekummitoiminta on suunnattu perheille, joilla ei ole asuinpaikkakunnalla tukiverkostoa, vanhemmille jotka kokevat itsensä yksinäisiksi ja väsyneiksi tai jotka kaipaavat vahvistusta vanhemmuuteen. Toiminta on suunnattu myös perheille, joiden arki tuntuu niin haastavalta, että perheet kokevat tarvitsevansa siinä apua ja tukea. Toiminta on maksutonta ja perustuu vapaaehtoiseen tukihenkilötoimintaan. (MLL:n Kainuun piiri ry 2016 Perhekummitoiminta.)

Tarkasteltavana aiheena tässä opinnäytetyössä on perhekummitoiminta Kainuussa kummien näkökulmasta. Ilmiönä tarkastellaan vanhemmuuden tukemista sekä perheiden hyvinvointia. Perhekummitoiminta on Kainuussa aloittanut toimintansa vuonna 2015. Toiminta on uutta Kainuun alueella ja siitä halutaan sen vuoksi

näyttöä. Perhekummitoiminnasta on tehty opinnäytetöitä eri näkökulmista. Perhekummien työ on vapaaehtoista, joten tässä opinnäytetyössä halutaan selvittää, mikä saa heidät jatkamaan toimintaansa sekä motivoitumaan vapaaehtoisena toimimiseen.

Toimeksiantaja tässä opinnäytetyössä on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ja kuvata millaista on toimia perhekummina erilaisissa perheissä, sekä millaisilla keinoilla perhekummeja voidaan tukea heidän omasta näkökulmastaan. Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite ovat muotoutuneet toimeksiantajan toiveiden mukaisesti. Tarkoituksena on myös selvittää, miten perhekummeja voidaan tukea, kaipaisivatko he lisäkoulutusta tai jotain muuta, mikä auttaisi heitä perhekummina toimimisessa. Toimeksiantaja pysyy tämän opinnäytetyön tulosten avulla tukemaan perhekummeja ja kehittämään perhekummitoimintaa. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:n toiminnanjohtaja Seija Karjalainen toivoo näkyvyyttä perhekummitoiminnalle lehtiartikkelin avulla. Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää uusien perhekummien koulutuksessa.

Tulevina sairaanhoitajina voimme soveltaa tämän opinnäytetyön kautta saatuja tietoja ennaltaehkäisevästä toiminnasta työskennellessämme hoitoalalla. Opinnäytetyön kautta saadaan ymmärrys siitä, kuinka tärkeää ennaltaehkäisevä toiminta ja varhaisen tuen antaminen ovat perheiden hyvinvoinnin kannalta. Opinnäytetyöntekijät saavat laajemman kuvan siitä, minkälaista toimintaa on kolmannella sektorilla sekä miten he voivat hyödyntää sitä tulevina hoitoalan ammattilaisina. (THL 2013.)

2 PERHEIDEN HYVINVOINTIA EDISTÄMÄSSÄ

Lukuisat järjestöt tuottavat auttamispalveluita, jotka ovat niin sanotusti järjestöläh- töisiä, näitä tahoja kutsutaan kolmanneksi sektoriksi. Järjestöjen tuottamat palve- lut ovat käyttäjille maksuttomia ja niitä rahoitetaan muun muassa Raha-automaat- tiyhdistyksen tuella. Jokainen henkilö voi myös itse osallistua eri järjestöjen toimin- taan esimerkiksi toimimalla vapaaehtoisena tukihenkilönä. Tukihenkilötoimintaan voi osallistua monien eri järjestöjen kautta. (Mieli n.d.)

Perheet voivat kokea sosiaalialan ammattilaisten tarjoaman tuen ahdistavaksi, lei- maavaksi, kalliiksi sekä vanhemmat voivat kokea epäonnistuneensa vanhempina. (Mountney 2012.) MLL tarjoaa matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää tukea per- heiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Yksi MLL:n tarjoamista tukimuodoista on per- hekummitoiminta. (MLL 2015.) Perhekummitoiminta on vapaaehtoista toimintaa perheiden hyväksi, jonka tarkoituksena on tukea lapsiperheen hyvinvointia ja van- hemmuutta sekä arjessa jaksamista. (MLL:n Kainuun piiri ry 2016 Perhekummitoi- minta.)

2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

”Työn määränpäänä olkoon, että jok`ainoa Suomen lapsi äidinkohdusta lähitien ja kautta koko kasvinaikansa saa oikeutetun osansa siitä hellyydestä ja huolenpi- dosta, joka yksinään voi laskea pohjan nuorten kehitykselle hyväksi ja hyödylliseksi kansalaisiksi.” – C. G. E. Mannerheim (Alhainen 2010.)

Lasten hyvinvointia edistävä järjestö perustettiin 4.lokakuuta 1920, jonka johtoja- tuksena olivat Carl Gustaf Emil Mannerheimin yllä mainitut sanat. Järjestön tavoit- teena oli tehdä sitä lastensuojeluun liittyvää työtä, mikä ei kuulunut valtiolle tai kunnille. Järjestö sai nimensä Carl Gustaf Emil Mannerheimin mukaan. Aluksi jär- jestö kantoi nimeä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto, josta ajansaatossa muotoutui nimi Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry. (Alhainen 2010.)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry eli MLL on avoin ja valtakunnallinen kansalaisjärjestö, joka on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton. Se edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja tarjoaa lapsiperheille monipuolisia tukemiskeinoja, esimerkiksi tukivinkkejä ja keskusteluapua arjen eri tilanteisiin ja haasteisiin. Yksi MLL:n tarjoamista tukimuodoista on perhekummitoiminta. (MLL 2015.)

MLL:ssä on vuonna 2015 ollut 88 780 jäsentä ja 555 paikallisjärjestöä ympäri suomea. Paikallisyhdistyksiä tukevat piirijärjestöt, joita on 10 kappaletta. Yksi näistä piireistä on Kainuun piiri ry. MLL tekee yhteistyötä eri verkostojen ja yhteisöjen sekä koti- että ulkomaisten järjestöjen kanssa. Liiton keskus toimisto on yhteydessä viranomaisiin, ministeriöihin ja järjestöihin. Piirit ja paikallisyhdistykset ovat yhteydessä omalla alueellansa vaikuttaviin tahoihin. (MLL 2015.)

MLL painottaa lapsen oikeuksien ja lapsivaikutuksien huomioimista lapsi- ja perhepoliittisessa päätöksenteossa. MLL tarjoaa esimerkiksi maksutonta kuunteluapua sekä puhelimitse että internetin kautta lapsille, nuorille, vanhemmille ja perheille erilaisissa elämäntilanteissa. Lasten ja nuorten kiusaamisen vähentäminen sekä yksinäisyyden-, päihteiden käytön- ja syrjäytymisen ehkäisy ovat keinoja joilla MLL rakentaa hyvinvointia. MLL ylläpitää myös tukioppilastoimintaa, tukee kotien ja koulujen mediakasvatusta sekä tuottaa kouluille materiaalia hyvinvoinnin edistämiseksi. MLL:n perhekahvilat ja kerhot yhdistävät perheitä, tarjoavat mukavaa tekemistä yhdessä sekä tuovat yhteen samassa elämäntilanteessa olevia perheitä. MLL:llä on tarjolla koulutettujen vapaaehtoisten tukihenkilöiden tarjoamaa tukea erilaisissa muodoissa. Vanhempien tukemista edistetään yhdessä neuvoloiden kanssa. (MLL 2015.)

”Suomi on lapsiystävällinen yhteiskunta, jossa lapsen etu asetetaan etusijalle ja jossa lapset ja nuoret voivat hyvin.” – Mannerheimin Lastensuojeluliiton tahtotila 2024 (visio) (MLL 2015.)

MLL:n arvoja ovat lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys ja yhdenvertaisuus. (MLL 2015.)

MLL:n periaatteita ovat ilo, kumppanuus, osallisuus sekä arjen arvostus. (MLL 2015.)

2.2 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry

Toiminnan tarkoituksena on Kainuun alueella edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja tervettä kehitystä sekä perusturvallisuutta. MLL:n Kainuun piiri ry tekee yhteistyötä monin eri tavoin monien eri tahojen kanssa, esimerkiksi järjestää yhteisiä tapahtumia eri yhteistyötahojen kanssa, osallistuu yhteistyötahojen tapahtumiin tai yhteistyötaho voi avustaa piirin toimintaa. MLL:n Kainuun piiri ry pyrkii työllään yhteiskunnan muutokseen edistämällä ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä sekä vapaaehtoistoimintaa Kainuussa. MLL:n Kainuun piiri on perustettu vuonna 1950, ja siihen kuuluu noin 1800 jäsentä ja 13 paikallisyhdistystä. Kuka tahansa voi liittyä paikallisyhdistyksen jäseneksi. Kainuussa MLL:n Kainuun piiri ry tarjoaa muun muassa maksullista lastenhoitoapua, leikkikerhoja lapsille, välinevuokrausta, vertaisryhmä-, perhekummi- ja varaisovanhempi toimintaa. MLL:n Kainuun piiri ry:n tarjoama toiminta on kaikille avointa. Toiminta perustuu vapaaehtoistoimintaan. Vapaaehtoiset on koulutettu MLL:n Kainuun piiri ry:n toimesta. MLL:n Kainuun piiri ry:n toiminnassa on mukana lisäksi erilaisia hankkeita. (MLL:n Kainuun piiri ry 2016.)

3 PERHEKUMMITOIMINTA PERHEEN TUKENA

MLL:n Kainuun piiri ry edistää perheiden hyvinvointia esimerkiksi perhekummitoiminnan avulla. Opinnäytetyömme ””Kun on ollut kysyttävää, aina on saanut vastaukset” –Perhekummitoiminnan tukeminen, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry” kohteena ovat perhekummit ja se, mikä saa perhekummit jatkaamaan vapaaehtoisina tukihenkilöinä toimimista mahdollisimman pitkään. Perhekummiin hyvinvointi vaikuttaa vahvasti myös lapsiperheiden hyvinvointiin, koska perhekummit edistävät lapsiperheiden hyvinvointia (Kuvio 1). Vapaaehtoiset tukihenkilöt, tässä tapauksessa perhekummit, tarvitsevat myös tukea toimiakseen vapaaehtoisina tukihenkilöinä. (MLL 2015.)

Keskeisiä laajempia käsitteitä tässä opinnäytetyössä ovat perhe, hyvinvoiva lapsiperhe, vanhemmuuden tukeminen, vapaaehtoinen tukihenkilötoiminta, sekä perhekummitoiminta.

Kuvio 1 Perhekummitoiminta tukee perhettä ja lapsiperheiden hyvinvointia.

3.1 Perhe ja hyvinvoiva lapsiperhe

Käsitteenä perhe voidaan määritellä monella eri tavalla, koska perheitä on hyvin monenlaisia. Henkilökohtaiseen perhemääritelmään vaikuttaa, se millainen on

oma perhe, kuitenkin saman perheen sisällä määritelmä voi olla kaikilla perheenjäsenillä erilainen. (Reijonen 2005, 43.) Vuosien saatossa perheen asema on muuttunut. Ennen perheen sisäiset roolit olivat selkeät. Isä, eli perheen pää kävi töissä ja äiti hoiti lapset ja kodin. Nykyään jokainen perheenjäsen nähdään yksilönä. Mikään laki ei määrittele esimerkkiä perheestä. (Sevón & Notko 2008, 71-72.) Tilastokeskuksen (Tilastokeskus n.d.) mukaan suomalainen perhemääritelmä on moniin muihin maihin verrattuna suppea. Suomessa ajatellaan, että perheen muodostavat vanhemmat ja lapset. Mikäli isovanhemmat asuvat samassa taloudessa heidät luetaan eri perheeksi. (Tilastokeskus n.d.)

Yleisesti ajatellaan hyvinvoinnin koostuvan elintasoja kuvaavista tekijöistä, jotka ovat mitattavissa. Mitattavissa olevia tekijöitä ovat esimerkiksi koulutus, tulot, varallisuus, asuminen ja terveys. (Törrönen 2012.) Hyvinvoiva lapsiperhe käsittää perheen jokaisen jäsenen henkilökohtaisen sekä perheen yhteisen psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin. Näitä hyvinvoinnin osa-alueita ovat esimerkiksi tulotaso, terveys, sosiaaliset suhteet ja asuinolot. Jokaisen käsitys lapsiperheen hyvinvoinnista on henkilökohtainen, yhteiskunta kuitenkin auttaa saavuttamaan kriteerit lapsiperheiden hyvinvointiin. (THL 2015.) Yhteiskunnan ja perheiden arvot sekä mieltymykset vaikuttavat siihen, miten hyvinvointi koetaan. (Saari 2011, 262.)

3.2 Vanhemmuuden tukeminen ja vapaaehtoinen tukihenkilötoiminta

Vanhemmuuden tukeminen on Lastensuojelulaissa (417/2007 3 §) määritelty yhteiskunnallinen tehtävä. Valtio on velvollinen osallistumaan vanhemmuutta tukevien palveluiden rahoittamiseen. Hyvinvoiva perhe on vanhemmuuden tukemisen tavoitteena. Vanhemmuuden tukemiseen on olemassa hyvin erilaisia tukemisen keinoja. Vanhempien tukeminen sisältää vanhempien roolin tukemista sekä lisää vanhempien ymmärrystä lasten tarpeista, vahvistaa lasten ja vanhempien vuorovaikutusta, mitkä lisäävät perheen hyvinvointia. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry n.d. Vanhemmuuden kaari.) Vanhemmuuden tukeminen tarkoittaa sitä, että vanhempien omaa vastuuta lisätään, heitä rohkaistaan aikuisen roolissa sekä heitä tuetaan vanhemmuuden haasteiden kohtaamisessa. (Wallin 2011, 105.)

Opinnäytetyössämme käsittelemme yhtä tukemisen keinoa, perhekummitoimintaa.

Vapaaehtoinen tukihenkilötoiminta on ihmisten vapaasta halusta lähtevää toimintaa kanssaihmissen ja elinympäristön hyväksi. Suomessa noin joka kolmas henkilö harjoittaa vapaaehtoistoimintaa. Toiminnan muotoja ovat muun muassa; perhekummitoiminta, vanhempaintoiminta kouluissa ja päiväkodeissa, lipaskerääjät, vapaaehtoinen pelastuspalvelu, tiepalvelu, talkoot ja naapuriapu sekä erilaiset urheilu- ja liikunta aktiviteetit. (MLL:n diat vapaaehtoistoiminta) Vapaaehtoinen tukihenkilötoiminta noudattaa vapaaehtoistyön eettisiä periaatteita. Tukihenkilöt ovat vapaaehtoisia henkilöitä, jotka on valittu ja koulutettu erilaisiin tehtäviin. He sitoutuvat toiminaan tukihenkilöinä ja heille on tarjolla säännöllistä jatkokoulutusta sekä työnohjausta. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry 2016.)

3.3 Perhekummitoiminta

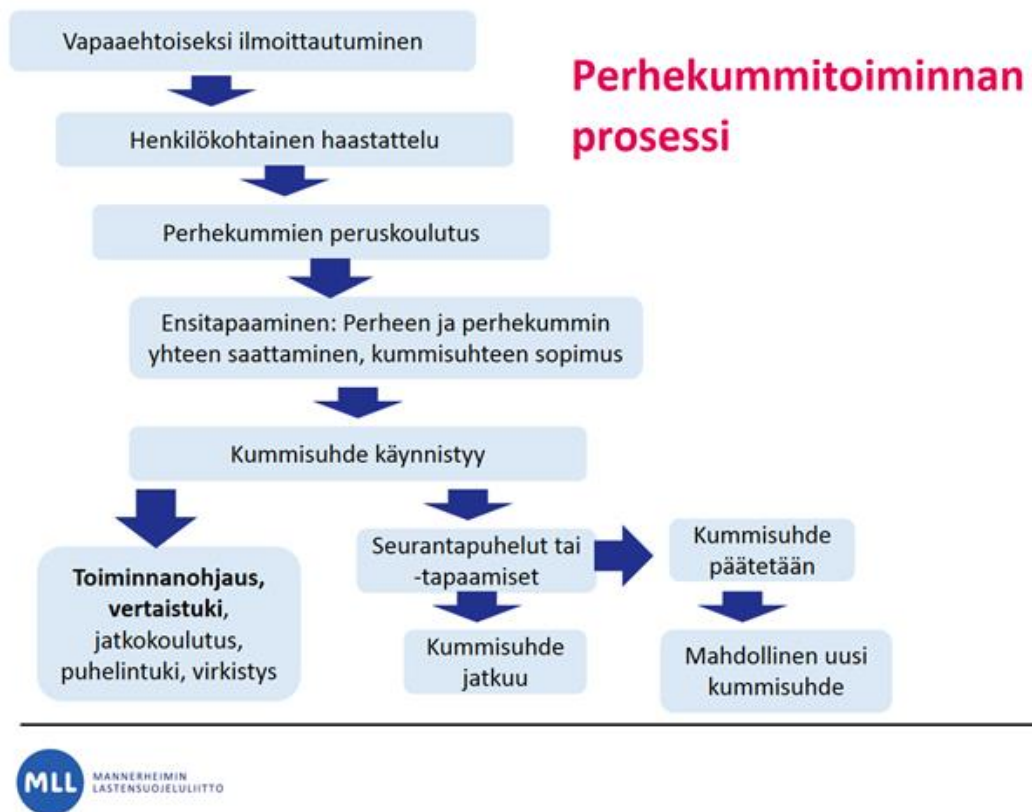
Kummi-käsite tulee kristillisestä perinteestä. Kummi on hengellinen vanhempi ohjaaja lapsen elämässä, joka tukee myös lapsen vanhempia lapsen kasvatuksessa sekä kristillisessä kasvatuksessa. Kummi on usein mukana lapsen elämässä sen alkuhetkistä asti. Kummit ovat yleensä vanhempien läheisiä ystäviä tai sukulaisia. Kummit liitetään lapsen elämään kastetilaisuuden yhteydessä. Kastetilaisuus sinetöi kummit lapsen elämään. Kastetilaisuuden jälkeen ei kummeilta voida ottaa pois heidän tehtävänsä eikä kummeja voi vaihtaa. (Suomen ev. lut. kirkko n.d.)

Perhekummitoiminta on vapaaehtoista toimintaa perheiden hyväksi, jonka tarkoituksena on tukea lapsiperheen hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä arjessa jaksamisesta. MLL kouluttaa lapsiperheille tukihenkilöitä, joita ovat perhekummit. Perhekummit antavat apua arkeen lapsia odottaville ja alle kouluikäisten lasten perheille. Perhekummitoiminta on suunnattu perheille joilla ei ole asuinpaikkakunnalla tukiverkostoa vanhemmille, jotka kokevat itsensä yksinäisiksi ja väsyneiksi tai niille, jotka kaipaavat vahvistusta vanhemmuuteen. Toiminta on suunnattu myös perheille, joiden arki tuntuu niin haastavalta, että kokevat tarvitsevänsä siinä apua ja

tukea. Perhekummeille ei makseta toiminnasta palkkaa, koska se perustuu vapaaehtoistoimintaan. Toiminta on perheille maksutonta. (MLL:n Kainuun piiri ry 2016 Perhekummitoiminta.)

Perhekummi ei ole lastenhoitaja eikä kodinhoitaja vaan oman elämäkokemuksensa pohjalta auttava henkilö. Perhekummi tekee perheen kanssa arkisia asioita, käy esimerkiksi kaupassa apuna, lähtee leikkipuistoon kaveriksi tai tulee kotiin kahville ja seurustelee perheen kanssa, eli toisin sanoen on läsnä perheen arjessa. Perhekummi sekä perhe luovat yhdessä tavoitteet perhekummitoiminnan ajalle niin, että ne perustuvat perheen tarpeisiin. Toiminnan alkaessa tapaamisia perheen ja perhekummin kesken on kerran viikossa tai joka toinen viikko ja ne kestävät yleensä muutaman tunnin. Perhekummissuhteen edetessä loppua kohden tapaamiset harventuvat. Tämä valmistaa perhekummeja ja perheitä perhekummissuhteen päättymiseen. (MLL:n Kainuun piiri ry 2016 Perhekummitoiminta.)

Perhekummitoiminnan prosessi alkaa vapaaehtoiseksi ilmoittautumalla. MLL:n internetsivuilta voi täyttää sähköisen lomakkeen, jolla voi pyrkiä perhekummiksi. Vapaaehtoiset perhekummiehdokkaat haastatellaan ja mikäli heidät valitaan, he osallistuvat perhekummien peruskoulutukseen, jonka lisäksi he saavat säännöllistä ohjausta. Perhekummiksi aikovien rikostausta selvitetään ennen koulutuksen aloittamista. Ensitapaamisessa perhekummitoiminnan ohjaaja on mukana saattamassa perheen ja perhekummin yhteen, jolloin sovitaan yhteisistä tavoitteista ja toiveista sekä allekirjoitetaan perhekummissuhteen sopimus, jonka myötä perhekummissuhde käynnistyy. Perhekummissuhteen aikana tukea on saatavilla perhekummitoiminnan ohjaajalta sekä vertaistukea on mahdollista saada muilta perhekummeilta. Perhekummitoiminnan ohjaaja huolehtii seurantapuheluista tai – tapaamisista, joiden avulla varmistetaan, että toiminta on sopimuksen mukaista. Perhekummi toimii yhdessä perheessä perhekummina vuoden verran, jonka jälkeen perhekummissuhde päätetään. Mikäli perhekummi haluaa jatkaa toimintaa, hänelle etsitään uusi perhe. Perhekummitoiminnan prosessi on havainnollistettu kuviossa 2. (Liuski-Ursin 2017.)

Kuvio 2 Perhekummitoiminnan prosessi (Perhekummitoiminnan prosessi 2017.)

Koulutuksen saatuaan perhekummi ei velvoiteta toimimaan perhekummina. Mikäli perhekummikoulutuksen saanut henkilö ei halua olla mukana toiminnassa, on sekin mahdollista. Perhekummi voi myös keskeyttää toimintansa milloin tahansa. Toiminta on vapaaehtoista, mikä korostuu edellä mainitussa. (MLL:n Kainuun piiri ry 2016 Perhekummitoiminta.)

Perhekummina toimiminen kestää vuoden verran perhettä kohden, minkä jälkeen perhekummi voi halutessaan jatkaa yhteydenpitoa perheeseen sopimuskauden päätyttyä. Kun sopimuskausi päättyy, ei MLL osallistu enää perhekummin ja perheen väliseen toimintaan. Tässä opinnäytetyössä pyrittiin saamaan tietoa perhekummeilta siitä, mikä saisi ottamaan uuden perheen edellisen kummissuhteen päättyttyä. Uuden perhekummissuhteen voi solmia silloin, kun perhekummi kokee sen itselleen sopivaksi. Vapaaehtoisuus korostuu edellä mainitussa. (Liuski-Ursin 2016a.)

Perhekummikoulutuksen kesto on kaksikymmentä (20) tuntia. Koulutuksessa esitellään vapaaehtoisille tukihenkilöille MLL:n toimintaa ja historiaa sekä perhekummitoimintaa. Perhekummikoulutuksessa käydään läpi mitä on vapaaehtoistoiminta, miten koulutuettavat näkevät itsensä perhekummin roolissa, miten eri kulttuurit vaikuttavat perhekummina toimimiseen, millaisissa tilanteissa lastensuojelua tarvitaan, mitä on ja miten voidaan tukea perhettä ja kasvatusta sekä vanhemmuutta ja vuorovaikutusta sekä mitä on perhekummitoiminta käytännössä. Koulutuksessa korostetaan perhekummeille, että he eivät ole ammattilaisia, vaan vapaaehtoisia tukihenkilöitä ja perheen kohtaamisen tärkeyttä painotetaan. Koulutuksessa perhekummit ovat erityisesti halunneet korostaa sitä, mitä perhekummina toimiminen on käytännössä ja he ovat halunneet saada tietoa siitä, mitä perheiden kanssa voi tehdä Kainuun alueella. Perhekummit ovat kokeneet koulutuksessa erityisen tärkeäksi kokemusasiantuntijan, tässä tapauksessa jo toiminnassa olevan perhekummin vierailun koulutuksessa. Kokemusasiantuntijalta saa parhaiten tietoa siitä, millaista on toimia perhekummina. (Liuski-Ursin 2016b)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ja kuvata millaista on toimia perhekummina erilaisissa perheissä sekä millaisilla keinoilla perhekummeja voidaan tukea heidän omasta näkökulmastaan.

Tavoitteena on, että tämän opinnäytetyön avulla toimeksiantaja, eli MLL:n Kainuun piiri ry pystyy kehittämään perhekummitoimintaansa. Opinnäytetyössä selvitetään, millaisin keinoin MLL:n Kainuun piiri ry, pystyy lisäämään perhekummien voimavaroja. Tässä opinnäytetyössä halutaan painottaa sitä, että tukemisen kehittämissuhteet tulevat perhekummeilta. Toimeksiantaja pystyy opinnäytetyön avulla kehittämään perhekummitoiminnan jatkuvuutta sekä vapaaehtoisten tukihenkilöiden eli perhekummien hyvinvointia.

Tutkimustehtävät

- Mitkä ovat suurimmat haasteet perhekummina toimimisessa perhekummien näkökulmasta?
- Mitkä asiat saavat perhekummit toimimaan toiminnassa, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia?
- Millaisena perhekummit kokevat Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:ltä saaman tuen, onko lisätuki tarpeen?

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Tämän opinnäytetyön kohdejoukko koostui viidestä perhekummikoulutuksen käyneestä henkilöistä. Kohdejoukko sisälsi sekä miehiä että naisia. Perhekummit toimivat tällä hetkellä perhekummina erilaisissa perheissä Kajaanin alueella. Aineistonkeruutilaisuudessa saatiin kerättyä runsas sekä sisällöltään ainutlaatuinen aineisto tähän opinnäytetyöhön.

Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen opinnäytetyö. Laadullinen tutkimus valittiin siksi, koska työssä kuvataan todellista elämää, johon tutkija tuo mukaan myös omaa ajatusmaailmaansa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160–164.) Ihminen ja hänen ympärillään olevat asiat ovat laadullisen tutkimuksen lähtökohtana. Laadullinen aineisto voi olla esimerkiksi kertomuksia, tarinoita, omia mielipiteitä tai kokemuksia. Aineistosta ei ole mahdollista saada tilastollisesti yleistettävää tietoa määrällisen tutkimuksen mukaan. (Kylmä & Juvakka 2007.) Laadullinen opinnäytetyö tuo joustavuutta muuttaa työn sisältöä opinnäytetyön edetessä. Useimmiten tällaisissa opinnäytetöissä tiedot kerätään ihmisiltä ja niitä voi täydentää esimerkiksi lomakkeiden ja testien avulla. Laadullisessa opinnäytetyössä käytetään induktiivista ja deduktiivista sisällönanalyysia. Päätelmät pohjautuvat analyysiin ja tulkintaan, ja ilmiöt yritetään kuvata tutkittavien näkökulmasta. Lähtökohtana on aineiston yksityiskohtainen ja monipuolinen tarkastelu. Kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti ja tutkimussuunnitelma muotoutuu opinnäytetyön edetessä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa puhutaan tutkimustehtävien asettamisesta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160–164.)

Opinnäytetyöprosessi käynnistyi helmikuussa 2016. Aihe ”perhekummitoiminta” löydettiin Kajaanin ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden aihepankista. Aiheanalyysi valmistui keväällä 2016. Aiheanalyysivaiheessa tutustuttiin aiheeseen tarkemmin. Aiheanalyysin esitystilaisuudessa tavattiin toimeksiantaja, eli MLL:n Kaijuun piiri ry:n toiminnanjohtaja Seija Karjalainen ensimmäisen kerran. Aiheanalyysin valmistuttua alkoi opinnäytetyön suunnitelmavaihe. Suunnitelmavaiheessa suunniteltiin, miten opinnäytetyö aiottiin toteuttaa. Syksyllä 2016 suunnitelmavaiheen seminaarissa esiteltiin opinnäytetyön suunnitelma. Perhekummien ja opin-

näytetyöntekijöiden ensimmäinen tapaaminen oli MLL:n Kainuun piiri ry:n toimistolla 23.11.2016. Tätä ennen tiedotettiin opinnäytetyöstä kaikkia Kainuun alueella toimivia perhekummeja sähköpostitse (Liite 5) infotilaisuudesta, joka järjestettiin perhekummien jo ennalta sovitun tapaamisen yhteydessä. Tapaamisen jälkeen halukkaat perhekummit ilmoittautuivat tutkimushenkilöiksi. Tavoitteena oli saada kuusi (6) perhekummiä opinnäytetyöhön mukaan, koska 635-tekniikka on tarkoitettu kuudelle (6) henkilölle. Opinnäytetyön tutkimushenkilöiksi ilmoittautui kuusi (6) perhekummiä, joista viisi (5) pääsi paikalle tapaamiseen. Aineistonkeruutilaisuutta ei toteutettu 635-tekniikalla, vaan se toteutettiin kirjallisella ryhmäistunnolla. Tätä ennen laadittiin perhekummeille suunnatut kysymykset aineistonkeruutilaisuuteen opinnäytetyön toimeksiantajan kanssa. Helmi – huhtikuussa 2017 käytiin tulokset läpi sisällönanalyysiä käyttäen. Tästä opinnäytetyöstä julkaistaan lehtiartikkeli kevään 2017 aikana, jolloin perhekummitoiminta saa lisää näkyvyyttä. Opinnäytetyön esitelmäversio palautettiin 3.4.2017. Opinnäytetyön esitelmäversio esiteltiin viikolla 16, keväällä 2017. Valmiin opinnäytetyön palautuspäivämäärä oli 12.5.2017.

5.1 Aineistonkeruumenetelmä

635- tekniikka kuuluu nominaalitekniikoihin. 635-tekniikan nimen numerot tulevat toteuttamistavasta, jossa kuusi (6) osanottajaa kirjoittaa kolmelle (3) paperille ideat ja papereita vaihdetaan viisi (5) kertaa osanottajien kesken. Ryhmässä tulee olla kuusi (6) jäsentä, jotka istuutuvat saman pöydän ääreen. Valmisteluista huolehtii ryhmän vetäjä. Ryhmän vetäjät hankkivat tarvittavat välineet sekä tilan istuntoa varten. Vetäjät jakavat ryhmän jäsenille kolme tyhjää paperia, jonka lisäksi he antavat ryhmälle yhteisen tehtävän tai oman osatehtävän kullekin ryhmän jäsenelle. Annetut tehtävät tulee kirjoittaa selvällä käsialalla papereiden yläreunaan, jonka jälkeen kukin ryhmän jäsen kirjoittaa yhden idean paperia kohden. Vetäjät määrittelevät ennen kirjoittamisen alkua ajan, jonka jälkeen paperit vaihdetaan sovitussa järjestyksessä. Paperien vaihdon tapahduttua seuraava kirjoittaja käyttää lähtökohtana viimeksi kirjoitettua ideaa, jonka pohjalta lähtee kehittämään sitä. Prosessiin kuuluu viisi (5) papereiden vaihtoa. Ensimmäisen kierroksen aikana aikaa ideointiin on viisi (5) minuuttia, jonka jälkeen aikaa lisätään yksi (1) minuutti kierrosta

kohden. Viimeisellä kierroksella aikaa on kymmenen (10) minuuttia. Istunnolla tulee taata jokaiselle jäsenelle työrauha, josta vetäjät vastaavat. (Eloranta 1986, 16, 17, 19.)

Tutkimusmenetelmä on opinnäytetyössä aina keskeisessä asemassa ja sen valintaa ohjaa yleensä se, minkälaista tietoa etsitään ja keneltä tai mistä tietoa etsitään. Mikäli tutkimusmenetelmän avulla halutaan selvittää mitä henkilöt ajattelevat, tuntevat, kokevat tai uskovat, on hyvä käyttää tutkimusmenetelmänä haastattelua, kyselylomakkeita tai asenneskaaloja. Käytettävissä oleva aika ja muut voimavarat vaikuttavat tutkimusmenetelmän valintaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 184-185.) Tapasimme neljä (4) perhekummiä keväällä 2016. Osallistuimme heidän vuosittaiseen tapaamiseensa Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:n tiloissa. Edellä mainitussa tapaamisessa tutustuttiin perhekummeihin ja siihen, mitä vuosittainen tapaaminen pitää sisällään. Tapaamiskerralla perhekummeista ilmeni heidän motivaationsa vapaaehtoistoimintaa kohtaan, mitä on tärkeää ylläpitää. Tapaamisen yhteydessä kävi ilmi, että perhekummien kohdalla olisi järkevintä käyttää aineistonkeruussa kirjallista ryhmäistuntoa. Näin aineisto olisi hallittavissa, sillä perhekummit ovat erittäin puheliaita henkilöitä ja aineisto voisi kasvaa suullisessa ryhmähaastattelussa hallitsemattomaksi.

Aineistonkeruu oli tarkoitus toteuttaa 635-tekniikkaa käyttäen. 635-tekniikka vaatii sen, että paikalla on kuusi (6) tutkimushenkilöä. (Eloranta 1986, 16, 17, 19.) Elorannan (1986, 17.) mukaan tekniikassa on oltava kuusi (6) osallistujaa, jotta siitä voidaan käyttää nimitystä 635-tekniikkana. Kokeiluistuntoa nimitettiin pilotti-istunnoksi. Pilotti-istunnossa paikalla oli kuusi (6) aikuista henkilöä, jotka olivat opinnäytetyöntekijöiden lähipiiriä. Istunto toteutettiin toisen opinnäytetyöntekijän kotona. Aluksi käytiin pilottihenkilöiden kanssa 635-tekniikan teoriassa läpi, jonka jälkeen aloitettiin varsinainen kokeilu. Istunnon aiheeksi valittiin arjen haasteet. Osallistujat miettivät pilotti-istunnon alussa mitkä asiat koettiin arjessa haasteellisiksi, jonka jälkeen he miettivät ratkaisuehdotuksia arjen haasteista selviytymiseen. Menetelmän tuloksena saatiin kuusi (6) A4-arkillista käsinkirjoitettua tekstiä. Pilotti-istunnon tuloksista kävi ilmi, että henkilöt jäivät liian pitkäksi aikaa miettimään toistensa kirjoituksia, joten määritelty aika ei ollut riittävä ja kirjoitukset jäivät todella

lyhyiksi. Pilotti-istunnon henkilöt vastasivat niin, että oma vastaus vastasi edeltävän kirjoittamiin haasteisiin. Kirjoituksista jäivät omat luovat ajatukset puuttumaan ja aineisto jäi vähäiseksi. 635-tekniikalla koettiin, että tulokset eivät olisi niin luotettavia ja yksilöllisiä sekä niiden sisältö jäisi hyvin suppeaksi. Pilotti-istunnon jälkeen jäätiin miettimään, saadaanko tämän tekniikan avulla tarpeeksi aineistoa ja mitä tapahtuu, jos joku perhekummeista jättää tulematta aineistonkeruutilaisuuteen sekä miten tieto kerätään niin, ettei se loukkaa tutkittavien identiteettiä tai yksityisyyttä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 186.) 635- tekniikassa tutkimushenkilöt näkevät toistensa kirjoitukset. Pohdimme, toteutuuko eettiset seikat aineistonkeruutekniikassa ja haluavatko perhekummit vastata rehellisesti, kun muut tutkimushenkilöt näkevät toistensa kirjoitukset.

Yksi perhekummi keskeytti osallistumisensa ennen opinnäytetyön aineistonkeruutilaisuutta. Tämän jälkeen oli mietittävä, miten aineistonkeruu toteutetaan viidellä (5) henkilöllä. Koska koimme että 635-tekniikka on toimiva, haluttiin säilyttää sen piirteitä opinnäytetyön aineistonkeruutekniikassa. Olemassa olevien menetelmien tuntemus ja soveltamistaito ovat keskeisessä asemassa opinnäytetyön toteuttamisessa. Tutkimustehtävät ja menetelmä ovat tiiviissä yhteydessä toisiinsa, sillä toimivalla menetelmällä saadaan paras mahdollinen ratkaisu tutkimustehtäviin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 184.) Laadullista opinnäytetyötä tehtäessä mielenkiinto kohdistuu nimenomaan tutkimushenkilöiden näkökulmiin ja pyrkimyksenä on mahdollistaa se, että tutkimushenkilöiden henkilökohtaiset ajatukset tulevat esille. (Kylmä & Juvakka 2007, 93.) Opinnäytetyöntekijät olivat perehtyneet 635-tekniikkaan ja tästä syystä tekniikkaa ei haluttu lähteä muuttamaan täysin eri suuntaan.

Tämän opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmässä on piirteitä kyselylomaketutkimuksesta. Kyselylomaketutkimuksen tekemisessä tulee olla huolellinen kysymysten laatimisessa, sillä niiden avulla luodaan pohja tutkimukseen onnistumiselle. Kysymykset lähdetään rakentamaan tutkimusten tavoitteiden ja tutkimustehtävien mukaisesti. Tämän tutkimusmenetelmän luotettavuutta lisää se, että kysymykset esitetään jokaiselle tutkimushenkilölle täysin samassa muodossa. Vastauksiin ei tässä tapauksessa pääse vaikuttamaan äänenpainot tai tauot sanojen välillä, niin kuin suullisessa haastattelussa voisi käydä. Kyselylomaketutkimuksen

haittapuolia on esimerkiksi se, että mikäli lomakkeet lähetetään esimerkiksi kotiin tutkimushenkilöille, voi niihin vastata joku muu kuin itse tutkimushenkilö. (Aaltola & Valli 2001, 35–36.) Tutkimusmenetelmiä on mahdollista käyttää eräänlaisina malleina aineistonkeruun toteuttamiseksi. Jokainen tutkimus ja tutkimuskohde edellyttävät oman tutkimusmenetelmänsä, joka muodostuu tutkimuskohteesta, ja korjautuu tutkimuksen kuluessa. Oli valittu menetelmä mikä tahansa, se ei koskaan sellaisenaan voi olla kulloisenkin tutkimuksen menetelmä. Jokainen tutkimus edellyttää oman tutkimusmenetelmän luomisen, vaikka perustana voikin käyttää valmiita aineistonkeruun malleja. (Varto 1992, 98–99.) Aineistonkeruutekniikka haluttiin toteuttaa niin, että siihen oli otettu yhteneväisiä piirteitä 635-tekniikasta ja kyselylomaketutkimuksesta, käytetystä tutkimusmenetelmästä käytetään nimitystä kirjallinen ryhmäistunto. Alusta alkaen oli tarkoitus, että aineisto kerätään kirjallisesti. Suullinen kommunikointi ei ollut sallittua aineistonkeruun aikana. Vastausaika oli rajattu sekä tutkimushenkilöt olivat saman pöydän ääressä, jotta aineisto saatiin kerättyä yhdellä kertaa.

Kirjallista ryhmäistuntoa kokeiltiin ennen varsinaista perhekummien aineistonkeruutilaisuutta viidellä aikuisella henkilöllä (5), jotka olivat samoja henkilöitä, joilla testattiin 635-tekniikkaa. Toinen pilotti-istunto toteutettiin samassa paikassa kuin 635-tekniikan pilotti-istunto. Opinnäytetyöntekijät laativat valmiiksi viisi (5) kysymystä arjen haasteisiin liittyen. Tekniikasta on tarkempi kuvaus varsinaisen aineistonkeruun kuvauksen yhteydessä. Kirjallisen ryhmäistunnon pilotti-istunnon aikana käsinkirjoitettua materiaalia kertyi 15 A4-arkillista. Vastaukset olivat hyvin yksilöllisiä ja omia ajatuksia nousi selkeämmin esille. Tuloksista pystyttiin myös vertaamaan yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia eri asioiden suhteen. Kirjallisessa ryhmäistunnossa jokainen pilotti-henkilö vastasi enemmän omien ajatustensa ja kokemustensa mukaan, kuin 635-tekniikassa. Tämä menetelmä todettiin toimivaksi varsinaista aineistonkeruumenetelmää varten. Pilotti-istuntojen materiaaleja ei ole huomioitu opinnäytetyön tuloksissa.

Sosiaalisen kontaktin luominen, tässä tapauksessa aineistonkeruutilaisuuden aloitus, on tärkeä vaihe haastattelun onnistumisen kannalta. Opinnäytetyöntekijöiden ja tutkimushenkilöiden luottamus rakennetaan luontevalla aloituksella ja aineiston-

keruuseen liittyvän tiedon kertomisella. Ennen aineistonkeruun aloittamista tutkimushenkilöllä on oltava tieto aineistonkeruun toteutustavasta ja hän voi kysyä opinnäytetyöhön liittyvistä asioista. Opinnäytetyöntekijöillä tulee olla tarvittavat luvat ennen aineistonkeruun aloittamista. (Kylmä & Juvakka 2007, 92.) Ennen aineistonkeruutilaisuutta toimeksiantaja allekirjoitti tutkimusluvan (Liite 1). Osalliset kokoontuivat MLL:n Kainuun piiri ry:n toimistolle (Kauppakatu 9 A 6, 87100 Kajaani) torstaina 19.1.2017 klo 18. Tapaamisen alussa kerrottiin, ettei aineistonkeruuteknikka, josta heille sähköpostilla lähetetyssä tiedotteessa oli ilmoitettu (Liite 2) toteudu, koska yksi perhekummi keskeytti osallistumisensa opinnäytetyöhön. Tässä vaiheessa kerrottiin perhekummeille, miten aineistonkeruu toteutetaan ja mikäli tämä muutos vaikutti päätökseen osallistua opinnäytetyön tutkimushenkilöksi, muistutettiin siitä, että opinnäytetyön jokaisessa vaiheessa on mahdollisuus keskeyttää tutkimushenkilönä oleminen. Kaikki viisi (5) perhekummiä allekirjoittivat suostumusasiakirjan (Liite 3), joka vahvisti heidän suostumuksensa opinnäytetyön tutkimushenkilöiksi. Perhekummeilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä aineistonkeruuseen ja opinnäytetyöhön liittyen.

Perhekummeille asetettiin viisi (5) valmista kysymystä, mihin jokainen perhekummi vastasi itsenäisesti. Kysymykset olivat muotoiltu niin, että ne vastasivat yhdessä toimeksiantajan kanssa laadittuja tutkimustehtäviä (Liite 6). Koska kysymykset olivat laajoja, vastausaikaa ei rajattu tarkasti, vaan seuraavaan kysymykseen siirryttiin, kun jokainen perhekummi oli kerennyt vastata kysymykseen. Aikaa kysymystä kohden meni noin 5 minuuttia. Kaikille perhekummeille jaettiin viisi (5) tyhjää paperia, joista jokainen oli tarkoitettu omalle kysymykselleen. Kysymykset olivat numeroituja ja perhekummeja ohjattiin merkitsemään kysymyskohtainen numero jokaiseen vastauspaperiin. Jokainen vastasi omalle paperilleen, eivätkä tutkimushenkilöt nähneet toistensa vastauksia. Aineistonkeruun aikana perhekummit eivät saaneet kommunikoida keskenään. Kun kaikki olivat vastanneet viiteen (5) tutkimuskysymykseen, kummeille esitettiin vielä vapaamuotoisia kysymyksiä, minkä aikana heillä oli mahdollisuus keskustella keskenään. Lisäkysymysten avulla haluttiin kuulla perhekummien ajatuksia siitä, mitä toiminta on antanut heille sekä kuulla heidän parhaista hetkistään perhekummina. Alempana on kuva aineistonkeruuseen osallistuneista perhekummeista aineistonkeruutilaisuudesta (Kuvio 3).

Kuvio 3 Aineistonkeruutilaisuus, kirjallinen ryhmäistunto MLL:n Kainuun piiri ry:n toimistolla.

5.2 Induktiivinen sisällönanalyysi

Aineistonkeruun jälkeen teksti analysoidaan, jonka avulla tutkimuksen tulokset saadaan näkyviin. Kaikkien analyysimenetelmien, kuten tässä tapauksessa sisällönanalyysiin, tavoitteena on tuottaa tietoa tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä kerätyn aineiston avulla. Laadullisessa aineiston analyysissä sisällönanalyysi on perustyöväline. (Kylmä & Juvakka 2007, 112.) Laadullisissa tutkimuksissa yli 50%:ssa käytetään analyysivaiheessa sisällönanalyysiä. Induktiivista sisällönanalyysiä käytetään aineiston käsittelyssä deduktiivista sisällönanalyysiä enemmän. (Kyngäs ym. 2011.) Tässä opinnäytetyössä päädyttiin induktiiviseen eli aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin, koska aineisto koostui perhekummien ajatuksista ja tutkimustehtävissä oli tarkoitus kuvata nimenomaan perhekummien näkökulmasta perhekummitoimintaa ja heidän kokemaansa tukea MLL:n Kainuun piiri ry:ltä. Tällaisessa tilanteessa on hyvä lähestyä aihetta aineistolähtöisesti. (Kankkunen &

Vehviläinen-Julkunen 2013, 135.) Sisällönanalyysillä on tarkoitus selkiyttää ja järjestää saatu aineisto yhtenäiseksi sekä samalla pitää aineiston sisältö muuttumattomana. Induktiivisessa sisällönanalyysissä on kolme vaihetta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–113.)

Prosessi alkaa siten, että ensin puretaan aineisto, jonka jälkeen sisällöltään samankaltaiset asiat yhdistetään. Kerätty aineisto tiivistetään yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, mikä antaa vastaukset tutkimuksen tarkoitukseen ja tutkimustehtäviin. (Kylmä & Juvakka 2007, 113.) Tarkastelemme aineistoa sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysi on tekstianalyysi, jossa tarkastellaan tekstiaineistoja, tässä tapauksessa kirjallisella ryhmäistunnolla hankittua aineistoa. Edellä mainitun analyysin keinoin muodostettiin tutkitusta ilmiöstä kuvaus, mistä ilmenee miten tulokset ovat yhteydessä laajempaan asiayhteyteen ja aiempiin aiheesta oleviin tutkimustuloksiin sekä olettamuksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009.)

Kirjallisen ryhmäistunnon avulla perhekummien käsin kirjoitettua aineistoa kertyi 35 kappaletta A4-arkillista. Ensimmäiseksi lähdettiin liikkeelle siitä, että aineisto luettiin huolellisesti läpi. Tämän jälkeen litteroimme tekstin tietokoneella kirjoittaen Times New Roman -fontilla, fonttikoolla 12 ja rivivälillä 1,5. Litteroitua tekstiä kertyi yhteensä 16 A4 paperiarkillista. Tuloksien tulkinnassa huomioitiin koko aineisto. Tämän jälkeen pelkistettiin keskeiset sanomat tyhjälle A4- paperiarkille. Jokaisesta lauseesta muodostettiin pelkistetty ilmaus, joka kuvasti alkuperäistekstin sanomaa (Taulukko 1). Pelkistettyjä ilmauksia saatiin yhteensä 27 kappaletta.

Taulukko 1. Esimerkki aineiston pelkistämisestä.

ALKUPERÄINEN ILMAUS	PELKISTETTY ILMAUS
Miten saan tapaamiset sopimaan omien menojen kanssa?	Aikataulutus
Ettei ota perheen murheita sisällään kotia ja murehdi niitä liikaa itse	Kuormittavuus
Miten kohtaan perheen?	Kohtaaminen
Perehdytys alussa ehdoton	Perehdytys

Tämän jälkeen pelkistetyt ilmaisut ryhmiteltiin siten, että alleviivattiin samankaltaiset asiat samanvärisellä kynällä. Näin muodostuneista ryhmistä muotoutui alaluokkia, jotka nimettiin sisältönsä mukaan (Taulukko 2). Yhteensä alaluokkia muodostui 19 kappaletta.

Taulukko 2. Esimerkki alakategorian muodostumisesta

PELKISTETTY ILMAUS	ALAKATEGORIA
Tehdä hyvää	Oma hyvä mieli
Auttaminen	
Voimavarat	
Olla hyödyksi	

Alaluokat ryhmiteltiin vielä yläluokkiin (Taulukko 3). Yläluokat kokoavat aineiston käsitteisiin mitkä sisältyvät perhekummitoimintaan. Yläluokkia muodostui kymmenen (10) kappaletta. (Liite 7). Tutkimuseettisistä syistä taulukon kuvaamisessa ei käytetty perhekummien kirjoittamia tekstejä, vaikka aineistoa analysoidessa sitä käytettiin kokonaisuudessaan. Perhekummien käsikirjoittamasta aineistosta voi tunnistaa henkilöitä ja opinnäytetyössä henkilöllisyyden salaaminen on ehdottoman tärkeää. Aineiston analyysissä hyödynnettiin Kylmä ja Jurvakka (2007, 112–122.) ”Laadullinen terveystutkimus” -teosta, Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2007, 221–230.) ”Tutki ja kirjoita” -teosta sekä Tuomi ja Sarajärvi (2009, 108–113) ”Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi” -teosta.

Taulukko 3. Esimerkki yläkategorioiden muodostamisesta

ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA
Perhekummien vuosittaiset tapaamiset	MLL:n Kainuun piiri ry:n ohjaaja, vertaistuki ja koulutus ehdottomia perhekummeille
Koulutus	
Vertaistuki	
MLL:n Kainuun piiri ry:n ohjaaja	
Uudet tuttavuudet	
Hyvä toimintamalli	
Perhekummi on läsnä, kuuntelee ja kannustaa	

6 TULOKSET

Aineistonkeruutilaisuuden aikana viisi (5) perhekummiä tuotti 16 A4-sivullista litteoitua tekstiä omakohtaisista kokemuksista sekä ajatuksista perhekummina toimimisesta. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ja kuvata millaista on toimia perhekummina erilaisissa perheissä sekä millaisilla keinoilla perhekummeja voidaan tukea heidän omasta näkökulmastaan. Tavoitteena on, että tämän opinnäytetyön avulla toimeksiantaja, eli MLL:n Kainuun piiri ry pystyy kehittämään perhekummitoimintaansa. Tämän opinnäytetyön tutkimustehtävät ovat;

Mitkä ovat suurimmat haasteet perhekummina toimimisessa perhekummiiden näkökulmasta?

Mitkä asiat saavat perhekummit toimimaan toiminnassa, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia?

Millaisena perhekummit kokevat Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:ltä saaman tuen, onko lisätuki tarpeen?

Opinnäytetyön tulokset esitellään tutkimustehtävittäin. Perhekummiiden suorat lainaukset aineistosta on merkattu kursivoidulla fontilla. Ne lainaukset joita, on käytetty tuloksissa, ovat tarkoin valittuja eikä niistä voi tunnistaa henkilöitä.

6.1 Perhekummitoiminnan haasteet

Suurimmaksi haasteeksi perhekummitoiminnassa osoittautuivat **ajankäytön ongelmat**. Perheiden ja perhekummiiden aikataulujen yhteensovittaminen vaati eniten suunnittelua. Ongelmien taustalla mainittiin muun muassa erilaiset työajat sekä perheiden ja perhekummiiden omat menot. Perhekummeilta kerätyn aineiston tuloksista kävi myös ilmi, että perhekummit haluavat antaa perheille tavattaessa paljon aikaa. Yhdessä halutaan olla ilman kiirettä.

”Ajankäyttö: miten saan tapaamiset sopimaan omien menojeni kanssa?”

”Ajan raivaaminen asialle, koska en tykkää hoitaa asioita ”vasemmalla kädellä”, vaan olla hommassa mukana täydellä sydämellä.”

Tuloksista kävi myös ilmi, että perhekummit kokivat henkilökohtaisena haasteena olla neuvomatta ja ohjaamatta perhettä sekä hyväksyä perheen omat toimintatavat ja ajatukset. Perheiden neuvomisen sijaan perhekummit kokivat tärkeimmäksi toimia kuuntelijana sekä **olla läsnä** tapaamisissa. Kuuntelijan roolissa perhekummit kuulevat paljon perheen sisäisiä asioita. Osa niistä voi olla vaikeita ja haastavia, minkä vuoksi perhekummit kokivat yhtenä haasteena sen, etteivät kuormittaisi itseään liikaa perheiden murheilla. Osa perhekummeista suhtautui perheen ongelmiin hyvin henkilökohtaisella tasolla. Perhekummeilla on halu oppia toimimaan niin, etteivät he kantaisi muiden ongelmia mukanaan. **Perhekummin roolissa** toimiminen korostuu edellä mainitussa.

”Onko sinulla valmiutta laittaa itsesi ”liikoon” myös vaikeiden perheasioiden käsittelyssä?”

”Ei ota kannettavakseen toisten murheita, koska niille ei yleensä voi mitään.”

”Perhekummi: kuuntelija, keskustelija, taakankantaja (ottamatta niin henkilökohtaisesti, että yöunet häiriintyvät).”

”Omien ajatusten ja arvojen yhteensovittaminen kummiperheen ajatusten ja arvojen kanssa, varsinkin jos ne ovat kovin kaukana toisistaan.”

”Tuet perhettä, mutta et ala elämään heidän elämäänsä siksi, että sillä akuutisti muka korjaisit jotain.”

”Pysyä kummina ja jättää sopiva väli perheeseen.”

”Mielestäni kummitoiminta ei ole ystävyysuhde.”

Sopimuskauden päättäminen koettiin haastavana, koska osa perheistä toivoi ystävyysuhteen jatkumista. Eritoten lasten kysymykset jatkosta koettiin haastaviksi tilanteiksi. Sopimuskausina perhekummit kerkesivät kiintyä perheisiin, mikä toi lisähaastetta suhteen päättämiseen. MLL:n Kainuun piiri ry:n tuki korostui tällaisissa tilanteissa.

”Kun perheen äiti rupesi puhumaan toiveistaan, että ystävyys jatkuisi kummitoiminnan päätyttyä.”

”Kiintyminen perheeseen ja lapsiin ja samalla tiedostaa, ettei perhekummissuhde tule kestäämään ikuisesti.”

Perheen ja perhekummin **kohtaamisen** merkitys korostui tuloksissa. Perhekummin tulisi huomioida tasapuolisesti kaikkia perheenjäseniä, mikä koettiin yhdeksi haasteeksi. Tämä korostui varsinkin perheissä, joissa on paljon lapsia, tämä korostui. Myös erityistarpeita omaavien perheiden kohtaaminen koettiin haasteena, koska aiempaa kokemusta vastaavista tilanteista ei ollut.

”Suurimmaksi haasteeksi luen miten kohtaan perheen.”

Perhekummit eivät osanneet mainita yksittäisiä haastavia tilanteita. Henkilökohtaisesti koettiin haastavana perhekummina toimimisen rajaaminen, omat asenteet ja ennakko-odotukset. Osa perhekummeista ei kokenut asioita haastavana, vaan he ottivat tilanteet vastaan uuden oppimisen kannalta ja oman elämäkokemuksen avartamisena.

”Olen oppinut itsestäni uusia puolia, oppinut arvostamaan erilaisuutta, erilaisia perheitä ja samalla tullut itsevarmuutta, että minusta on tällaiseen toimintaan.”

6.2 Asioita mitkä saavat perhekummit jatkamaan perhekummina toimimista

Tuloksista kävi ilmi, että perhekummeilla oli useita syitä minkä vuoksi he ovat lähteneet mukaan lapsiperheiden hyvinvointia tukevaan toimintaan. Asia, mikä nousi eniten esille, oli perheiden hyvinvoinnin tukeminen. Perheen hyvinvointi vaikuttaa vahvasti lasten hyvinvointiin, minkä perhekummit kokivat erityisen tärkeäksi. Perhekummit painottivat tuloksissa sitä, että kun jokainen perheenjäsen voi hyvin, kaikilla on hyvä olla ja lapset kasvavat lapsille otollisessa ympäristössä. Perhekummit halusivat **perhekummiudella lisätä perheiden hyvinvointia**. Omat hyvät lapsuusmuistot, **kokemukset ja asenteet hyvinvoivasta perheestä** vaikuttavat siihen, miksi perhekummit haluavat toimia perheissä tukihenkilöinä. Ihmisten auttaminen, lasten kehittyminen, **onnistuminen ja hyvä mieli**

sekä hyvän tekeminen ovat myös syitä, miksi perhekummit ovat toiminnassa mukana.

”Omat hyvät lapsuuskokemukset.”

”Omat kokemukset toimivasta perheestä.”

”Lasten hyvinvointi ja lapsista huolehtiminen ovat äärettömän tärkeitä asioita.”

”Kun vanhempi saa apua, lapsikin voi paremmin.”

Perhekummeilta kysyttiin niitä syitä, jotka saavat heidät solmimaan uusia perhekummissuhteita sen jälkeen, kun sopimuskausi on päättynyt. Tuloksista kävi ilmi, että toiminnasta saa itselleen hyvän mielen ja tuntee olevansa perheelle avuksi. Perhekummit kokevat saavansa itselleen voimavaroja perhekummina toimimisesta. Perhekummit kokivat, että heidän ymmärryksensä erilaisista elämäntilanteista ja perheistä avartuivat toiminnan myötä. Esille tuli myös, että toiminnan kautta perhekummit ovat oppineet tuntemaan itseään paremmin ja sopimuskauden aikana he ovat kokeneet henkistä kasvua ihmisenä. Tuloksista tuli vahvasti esille tunne aidosta välttämisestä toisia ihmisiä kohtaan ja vilpitön auttamisen halu. Oma myönteinen asenne, uusien perheiden tuomat **uudet haasteet** sekä tarvittaessa riittävä tauko sopimuskausien välillä koettiin asioiksi, joiden avulla perhekummit haluavat jatkaa toimintaa uusien perheiden parissa.

”Perhekummitoiminnassa ei ole pelkästään ns. antajan roolissa, vaan siitä saa myös itselle paljon voimavaroja, onnistumisen tunteita, tunnetta että voi olla hyödyksi.”

”Itselle perhekummitoiminta on lisännyt ymmärrystä siitä, että on olemassa erilaisia perheitä ja erilaisia tarpeita ja niin, että perhe on silti onnellinen ja toimiva.”

”Oma hyvä mieli saa jatkamaan.”

”Vaikka nyt voi olla vaikeuksia, asioita voi ratkoa ja ne ovat ratkaistavissa myönteisesti.”

6.3 Perhekummien kokema tuki Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:ltä

Perhekummit kokivat **perhekummikoulutuksen** olleen riittävä ja alussa ehdoton. Tuloksista kävi ilmi, että mikäli perhekummikoulutuksen pitäisi lisätä jotain, olisi se **sosiaali- ja terveysalan asiantuntija tai opinnoissa pitkällä oleva sosiaali- ja terveysalan opiskelija** paikalle kertomaan, miten kohdata erilaisia perheitä. Perhekummit pitivät **vertaistapaamisia** tärkeänä, ja niitä toivottiin pidettävän jatkossakin. Perhekummit kokivat tärkeänä saada vaihtaa ajatuksia ja jakaa kokemuksia toisten perhekummien kanssa. MLL:n Kainuun piiri ry:n tuki koettiin välttämättömäksi. Aina kun perhekummit tarvitsivat neuvoa ja tukea toiminnassaan, oli **MLL:n Kainuun piiri ry:n perhekummien ohjaaja** heti saatavilla ja auttoi ratkaisemaan tilanteen. Ohjaajan merkitys korostui ongelmatilanteissa.

”Kun on ollut kysyttävää, aina on saanut vastauksen.”

”Onneksi minun ei tarvinnut tehdä mitään, vaan Maija (nimi muutettu) auttoi hoitamaan tilanteen.”

Perhekummit kertovat tuloksissa perhekummin olevan henkilö, joka on läsnä, kuuntelee ja kannustaa, eli perheitä arjessa tukeva henkilö. Perhekummit kertoivat tuloksissa saaneensa paljon uusia tuttavuuksia, perheistä, MLL:n Kainuun piiri ry:n henkilökunnasta ja muista perhekummeista. Perhekummitoimintaa he kuvaavat monella tapaa rikkaaksi toiminnaksi. Toiminnasta saa itselle uusia tuttavuuksia, hyvän mielen ja kokemuksia. Perhekummitoiminta lisää monen perhekummitoiminnassa mukana olevan ihmisen hyvinvointia. Tuloksista tulee ilmi, että perhekummit kokevat itse toiminnan hyvänä toimintamallina ja tukena perheille jotka kokevat tarvitsevansa tukea ja piristystä arkeen.

”On ollut huikea vuosi!”

”Voin suositella asiaa ja toimintaa lämpimästi.”

"Oman kummiperheen lisäksi olen saanut tutustua mahtavaan MLL:n porukkaan ja muihin perhekummeihin."

"Perhekummi: On läsnä, kuuntelee, kannustaa, vie esim. uusiin harrastuksiin."

7 TULOSTEN TARKASTELU

Perhekummiudesta muodostuu perhekummissuhteen aikana merkityksellinen ihmissuhde perhekummin ja perheen välille. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kummissuhteessa kummi on lapsen tukihenkilö, jonka tehtävänä on yhdessä seurakunnan kanssa tukea vanhempia lapsen kristillisessä kasvatuksessa (Suomen ev. lut. kirkko n.d.) Perhekummi on mukana perheen arjessa ja tukena koko perheelle. Perhekummien aito välittäminen perheistä kävi ilmi tuloksissa käsitellyistä aineistosta. Yksi tärkeä osa vapaaehtoistoimintaan sitoutumista, on pitää kiinni vapaaehtoistoimijan, tässä tapauksessa perhekummin roolista. Perhekummit ilmaisivat tuloksissa halun oppia toimimaan perhekummin roolissa. Vapaaehtoistoimijan tulisi sisäistää se, että hän on perheelle tuen antaja, ei neuvojen antaja ja ettei hänen tarvitse kantaa perheen murheita omilla harteillaan. Vapaaehtoistoiminnan ei ole tarkoitus kuormittaa perhekummiä vaan antaa, voimaa arkeen ja tuoda ilon ja onnistumisen kokemuksia.

Nykyajan perheillä on paljon menoja ja aikataulut täyttyvät. Tähän vaikuttaa muun muassa vanhempien ansiotyöt, koko perheen harrastukset ja muut vapaa-ajan menot. Perheen aikataulujen yhteensovittaminen on usein haasteellista. (Miettinen 2017) Ajankäytön ongelmat nousivat esille myös opinnäytetyön tuloksista. Perhekummit olivat kuvanneet, että perheiden ja perhekummien aikatauluja on haasteellista sovittaa yhteen.

Perhekummitoiminta on matalan kynnyksen palvelu, mikä ennalta ehkäisee perheiden mahdollisia ongelmia ja auttaa jaksamaan arjessa. Tuloksista kävi ilmi, että perhekummiudella haluttiin ennaltaehkäistä ongelmia ja sitä kautta lisätä perheen hyvinvointia. Aidolla läsnäololla ja perheiden kohtaamisella koettiin olevan suuri merkitys perhekummina toimimisessa, siksi nämä asiat koettiin haasteelliseksi.

Perhekummin oma asenne elämään ja eletyt kokemukset vaikuttavat siihen, että he haluavat olla mukana vapaaehtoisessa tukihenkilötoiminnassa. Vapaaehtoistoiminnassa on kyse siitä, että perhekummi saa antamansa tuen kautta hyvän mielen itselleen ja kokee, että on aidosti avuksi. Sopimuskausien välinen tauko

antaa perhekummeille voimavaroja jatkaa perhekummitoiminnassa ja kohdata uusia perheitä. Uudet haasteet motivoivat perhekummeja jatkamaan vapaaehtoisena tukihenkilönä toimimista.

Vertaistuki on omaehtoista, yhteisöllistä tukea, sellaisten ihmisten kesken, joita yhdistää samankaltainen elämäntilanne. Henkilö, jolla on samankaltaisia kokemuksia, tuo uusia näkökulmia samassa tilanteessa oleville ihmisille. Keskinäinen ymmärrys lisääntyy yhteisten kokemusten kautta. (Mielenterveyden keskusliitto n.d.) MLL:n Kainuun piiri ry:n antama tuki kokonaisuudessa koettiin tärkeäksi. Perhekummikoulutus ja kummien välien vertaistuki, sekä MLL:n Kainuun piiri ry:n ohjaaja olivat asioita, mitkä koettiin erittäin tärkeiksi toiminnan kannalta. Koulutukseen kuitenkin toivottiin lisäksi sosiaali- ja terveysalan asiantuntija kertomaan erityistilanteista mitä perheissä voi tulla eteen ja miten tällaisissa tilanteissa tulisi toimia. Perhekummitoiminnan mallia pidettiin hyvänä, koska on paljon perheitä, jotka tarvitsevat matalan kynnyksen tukea ja piristystä arkeen.

Perhekummitoiminnasta on tehty muutamia vastaavanlaisia opinnäytetöitä. Yksi opinnäytetöistä käsittelee sitä, mitä lapsiperheet odottavat perhekummitoiminnalta (Haapa 2015). Toinen opinnäytetöistä käsittelee sitä, miten perhekummitoiminta on vaikuttanut lapsiperheiden hyvinvointiin (Timonen 2016) ja kolmas opinnäytetyö selvitti, miten perhekummitoiminta ennaltaehkäisevänä tukitoimena tukee vanhemmuutta (Häkkinen & Miettinen 2015). Neljäs opinnäytetyö on tehty perhekummien kokemuksista perhekummitoiminnasta (Summanen & Vanhahonko 2016).

Aiemmin aiheesta tehdyistä opinnäytetöistä yksi on tehty perhekummien näkökulmasta, mutta sen tutkimustehtävät ovat eri näkökulmasta kuin tässä opinnäytetyössä, sen ovat kirjoittaneet Summanen ja Vanhahonko (2016). Summanen ja Vanhahonko (2016) opinnäytetyön tuloksista löytyi yhteneväisyyksiä tämän opinnäytetyön merkittävimpien tuloksien kanssa. Tärkeimpiä yhteneväisyyksiä opinnäytetyön tutkimustehtävien kannalta olivat seuraavat asiat; perheen kohtaamisen haasteet, organisaation tuki, tauko perhekummissuhteiden välissä sekä koulutuksen riittävyys. Erityistilanteissa lisäkoulutus koettiin tarpeelliseksi ja aikataulujen yhteensovittaminen koettiin haasteelliseksi.

Vapaaehtoistoiminnan eri toimijoiden näkökulmasta on tehty paljon opinnäytetöitä. Yksi vapaaehtoistoimintaa käsittelevä opinnäytetyö, jossa on yhteneväisyyksiä tämän opinnäytetyön kanssa, on Pohjanmaan (2016) tekemä opinnäytetyö, joka käsittelee vapaaehtoistyön merkitystä tekijälleen. Tämän opinnäytetyön ja Pohjanmaan (2016) opinnäytetyön tulosten yhteneväisyyksiä ovat hyvän mielen, kokemuksen ja hyvinvoinnin lisääntyminen sekä toisten ihmisten arjen piristäminen.

Aiheesta aiemmin tehdyistä opinnäytetöistä löytyi yksi selkeä eroavaisuus Summanen ja Vanhahongon (2016) opinnäytetyöstä tähän opinnäytetyöhön verrattuna. Kainuun alueella toimivat perhekummit halusivat päättää yhteydenpidon perheeseen perhekummissuhteen päätyttyä. Opinnäytetyöstä, jonka olivat tehneet Summanen ja Vanhahonko (2016), kävi ilmi, että Kymeen alueella perhekummit ja perheet halusivat jatkaa yhteydenpitoa sopimuskauden päätyttyä.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöprosessissa oman osaamisen ja tulevan toimeksiantajan yhteisön tunteminen on ensisijaisen tärkeää. (Lumme, Leinonen, Leino, Falenius & Sundqvist 2006.) Opinnäytetyöprosessi toteutettiin tiiviissä yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Opinnäytetyöntekijät suorittivat kuuden (6) viikon mittaisen käytännön harjoittelujakson MLL:n Kainuun piiri ry:llä. Harjoittelujaksojen aikana pyrittiin saamaan mahdollisimman paljon tietoa MLL:n Kainuun piiri ry:n henkilökunnalta perhekummitoiminnasta, sekä saatiin opinnäytetyön liittyviä materiaaleja ja osallistuttiin perhekummiperehdytykseen, joka on lyhempi kuin perhekummien koulutus. Perehdytys opinnäytetyöntekijöille kesti kuusi (6) tuntia. Tämä syvensi opinnäytetyöntekijöiden tietämystä perhekummitoiminnasta. Tiiviin yhteistyön myötä saatiin paras hyöty toimeksiantajalle.

Tätä opinnäytetyötä voidaan hyödyntää perhekummien kouluttamisessa sekä mahdollisesti muissa vapaaehtoistoiminnoissa. Opinnäytetyön avulla toimeksiantaja voi lisätä perhekummien hyvinvointia ja pitää yllä perhekummitoiminnan jatkuvuutta. Myös ammattikorkeakoulujen opiskelijat voivat hyödyntää tätä opinnäytetyötä koulutuksensa aikana.

Tutkimustuloksista kävi ilmi, että perhekummit toivoivat erityistilanteiden varalle lisäkoulutusta esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisen tai pitkällä opinnoissa olevien sosiaali- ja terveystalouden opiskelijoiden antamana. Tämän vuoksi mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe voi olla esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouden opiskelijoiden kehittäminen lisäkoulutus perhekummeille. Perhekummitoiminta on uutta Kainuun alueella, joten muutaman vuoden kuluttua voisi tehdä uuden opinnäytetyön perhekummitoimintaan liittyen. Toiminnan edetessä perhekummitoiminta muuttuu ja mukaan tulee uusia perhekummeja. Muutoksien myötä myös perhekummitoiminnan ja perhekummien tarpeet muuttuvat. Tämän vuoksi on tärkeää, että perhekummitoiminta pidetään ajan tasalla. Perheiden näkökulmaa ei Kainuun alueella ole vielä tutkittu, joten perheiden näkökulmastakin olisi toiminnan kannalta mielenkiintoista saada näyttöä.

Opinnäytetyössä tulokset vastasivat tutkimustehtäviin. Tulosten avulla selvitettiin ne asiat mihin opinnäytetyöllä haluttiin vastaukset. Tuloksista ei selvinnyt perusteita siihen, miksi koulutus koettiin riittäväksi. Tutkimushenkilöiden vastaukset olivat yhteneviä koulutuksen suhteen ja kysymyksen, mikä suunniteltiin aineistonkeruutilaisuuteen, olisi pitänyt enemmän johdatella vastaamaan siihen miksi se koettiin riittäväksi. Kun tiedetään ne syyt, mitkä tekevät koulutuksesta riittävän voi helpommin lähteä kehittämään perhekummikoulutuksen sisältöä.

Opinnäytetyön alussa tulee verrata erilaisia aineistonkeruumenetelmiä ja valita sovellova menetelmä. Opinnäytetyöntekijät olisivat voineet käydä läpi useampia eri aineistonkeruumenetelmiä, jotta mahdollisuuksia aineistonkeruumenetelmän valintaan olisi ollut enemmän. 635-tekniikka oli alusta alkaen selkeä valinta opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmäksi, joten muiden menetelmien tutkiminen jäi vähäiseksi. Osoittautui ettei 635-tekniikka toiminut tämän opinnäytetyön kohdalla halutulla tavalla, siksi menetelmä vaihdettiin kirjalliseksi ryhmäistunnoksi.

Opinnäytetyön tuloksia olisi vahventanut, jos opinnäytetyön tutkimushenkilöitä olisi ollut enemmän. Jos kaikki Kainuun perhekummit olisivat voineet osallistua opinnäytetyöhön, olisi tutkimuksen tulokset olleet laajempia ja erilaisia näkökulmia olisi mahdollisesti ollut enemmän. Kaikkien perhekummien mukaan saaminen opinnäytetyön tutkimushenkilöiksi olisi haastavaa. Aineistoa tulisi niin paljon enemmän, että se ei enää vastaisi laadullisen opinnäytetyöprosessin tarkoitusta.

Tämän opinnäytetyön pohjalta voidaan todeta, että perhekummit aidosti välittävät perheistä ja siitä, miten he toimivat perhekummina. He haluavat tehdä asiat ajan kanssa ja niin, että perhe saa parhaan mahdollisen tuen heiltä. Perhekummit ovat tiedostaneet myös sen, etteivät ota perheen asioita liian henkilökohtaisesti. Edellä mainittu kertoo siitä, että perhekummit haluavat pysyä kummin roolissa ja siitä, että he ovat sisäistäneet vapaaehtoisen tukihenkilön roolin. Tästä voimme päätellä, että MLL:n Kainuun piiri ry:n toteuttamat perhekummikoulutukset ovat onnistuneet.

Tulosten pohjalta voidaan todeta, että MLL:n Kainuun piiri ry:n toiminta on ollut tuloksellista. Opinnäytetyön tulosten perusteella vahvistuu se, että MLL:n Kainuun piiri ry:n henkilökunta on vienyt perhekummitoimintaa oikeaan suuntaan. Tulokset

vahvistavat MLL:n Kainuun piiri ry:n olettamuksen perhekummitoiminnan tukemisesta sekä sen kehittämisestä. Aiheesta ei ole aiemmin Kainuun alueella tehty tutkimusta, joten tämä opinnäytetyö antaa näyttöä siitä, mitä halutaan jatkossa tapahtuvan toiminnan osalta sekä vahvistaa sitä, että toiminta on ollut tuloksellista.

9 POHDINTA

Tällä hetkellä Kainuussa on menossa uusien perhekummien koulutus, missä on mukana neljä (4) vapaaehtoista. Kaikki koulutuksen saaneet perhekummit ovat Kajaanin alueelta ja heitä on yhteensä 20. Perhekummien kysyntä on pysynyt samana kuin aiemmin. Perhekummiksi voi hakea milloin vain ja toimintaan kaivataan lisää vapaaehtoisia. (Liuski-Ursin 2017.) MLL:n Kainuun piiri ry:n toiminnanjohtaja Seija Karjalainen toivoo näkyvyyttä perhekummitoiminnalle lehtiartikkelin avulla. Lehtiartikkelin kautta pyritään saamaan lisää vapaaehtoisia tukihenkilöitä toimintaan mukaan. Tämä opinnäytetyö tallennetaan Theseus- julkaisuarkistoon sekä MLL:n Kainuun piiri ry:n nettisivuille.

Perhekummien aitovälittäminen muista ihmisistä on vahvistanut ymmärrystä vapaaehtoistoiminnan syvimmästä olemuksesta. Opinnäytetyöntekijöiden henkilökohtainen tietämys perhekummitoiminnasta on saanut vahvistusta opinnäytetyön tuloksista. Opinnäytetyöprosessin aikana on saatu kuulla aitoja kokemuksia ja ajatuksia perhekummitoiminnasta, mikä on lisännyt mielenkiintoa tehdä opinnäytetyötä perhekummeista. Omakohtainen kokemus arjen kiireestä, aikatauluongelmista ja tukiverkon puuttumisesta lisää mielenkiintoa perhekummitoimintaa sekä opinnäytetyötä kohtaan.

Aihe perhekummitoiminta valittiin, koska aihe herätti mielenkiinnon opinnäytetyön tekijöissä. MLL:n toiminta on ollut paljon esillä, mutta tieto heidän toiminnan laajuudesta on ollut opinnäytetyöntekijöillä vähäistä. Koko opinnäytetyöprosessi on ollut mielenkiintoinen, antoisa ja se antaa hyvät valmiudet jatko-opiskeluja ajatellen. Yhteistyö toimeksiantajan kanssa on ollut hyvin mielenkiintoista ja rikastuttavaa. Tiivis yhteistyö on lisännyt opinnäytetyöntekijöiden tietämystä MLL:n toiminnasta, sekä avartanut näkemystä vapaaehtois- ja kolmannen sektorin toiminnasta. Perhekummitoiminta on herättänyt mielenkiinnon entisestään vapaaehtoistoimintaa kohtaan ja opinnäytetyöntekijät voisivat nähdä itsensä joskus vapaaehtoisina tukihenkilöinä.

Pilotti-istunnon aiheeksi valittiin arjen haasteet. Jälkeenpäin ajateltuna aihe oli liian henkilökohtainen ja siksi 635-tekniikalla kerätty aineisto saattoi jäädä niin vähäiseksi. 635-tekniikassa kaikki näkevät toistensa vastaukset ja näin ollen omia arjen haasteita ei välttämättä haluta kirjoittaa vastauspaperille. Pilotti-istuntoa olisi voinut testata myös eri ryhmällä. Edellä mainittu istuntoa ei voida verrata varsinaiseen aineistonkeruutilaisuuteen. Pilotti-istunnolla haluttiin pääasiassa varmistaa, että opinnäytetyöntekijät osaavat toteuttaa tekniikan oikealla tavalla, eivätkä saadut tulokset olleet niinkään tärkeässä osassa. Pilotti-istunto antoi kuitenkin viitteitä siihen, että tällä tekniikalla aineisto voisi jäädä vähäiseksi, koska aika on niin rajallinen 635-tekniikassa ja kirjoitukset kaikkien nähtävillä.

Varsinaisessa aineistonkeruutilaisuudessa kävi ilmi kirjallisen ryhmäistunnon toimivuus. Menetelmä osoittautui toimivaksi, ja sen avulla saatiin rikas ja monipuolinen aineisto, josta tuli selkeästi esille perhekummien henkilökohtaisia ajatuksia ja mielipiteitä. Opinnäytetyön aineistonkeruutilaisuuteen onnistuttiin saamaan kaikki tutkimushenkilöt paikalle ja jokainen heistä oli innokas ja yhteistyöhaluinen olemaan tutkimushenkilönä. Kaikkien paikallaololla varmistettiin se, että perhekummit itse henkilökohtaisesti vastaavat kysymyksiin.

Perhekummitoiminta aiheena osoittautui paljon haastavammaksi aiheeksi, kuin alussa ajateltiin. Toiminta on niin suomalaista, ettei vastaavanlaista löydy maailmalta. Tiedonhaunprosessi vei hyvin paljon aikaa, ja siinä oli apuna Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjaston johtaja Riitta-Liisa Karjalainen. Yhdessä todettiin, että tietoa haettiin oikeilla hakusanoilla ja oikeista paikoista, mutta sellaista tietoa, mikä olisi antanut opinnäytetyöhön jotakin uutta, oli hyvin hankala löytää.

Mielenkiintoisin osuus opinnäytetyöprosessissa oli aineistonkeruu sekä aineiston purku. Aineistonkeruumenetelmä toimi hyvin, emmekä olisi voineet toivoa parempia tuloksia. Kysymykset olivat kohdennettuja ja ne oli laadittu yhdessä toimeksiantajan kanssa, joten niiden avulla saimme vastaukset tutkimustehtäviin. Pilotti-istunnoissa testattujen aineistokeruumenetelmien myötä saimme 635-tekniikalla vähemmän aineistoa, kuin kirjallisella ryhmäistunnolla. Kuitenkaan ei voida tietää, olisiko näin käynyt varsinaisessa aineistonkeruutilaisuudessa. Olemassa on lukuisia aineistonkeruumenetelmiä mitä, laadullisessa opinnäytetyössä voisi käyttää. Pääasia on kuitenkin se, että tulokset palvelevat toimeksiantajaa ja toimeksiantaja

pystyy tulosten avulla kehittämään perhekummitoimintaa sekä tukemaan perhekummeja. Opinnäytetyöntekijät kokevat kehittyneensä opinnäytetyöprosessin aikana, koska he ovat käyneet useita eri aineistonkeruutekniikoita läpi. Opinnäytetyöntekijät ovat opinnäytetyöprosessin aikana näyttäneet itsenäistä ongelmanratkaisutaitoa, esimerkiksi aineistonkeruutekniikan vaihdon yhteydessä.

9.1 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyö tukee asiantuntijuutta tulevaa sairaanhoitajan ammattiamme varten monella eri osa-alueella. Kompetensseja, jotka tukevat ja kehittävät opinnäytetyöntekijöiden osaamista olivat: hoitotyön eettisyys ja ammatillisuus, näyttöön perustuva toiminta ja päätöksenteko, terveyden- ja toimintakyvyn edistäminen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden laatu ja turvallisuus. (Erikson, Korhonen, Merasto & Moisio 2015.)

Hoitotyön eettisyys ja ammatillisuus -kompetenssissa harjoitettiin eettisyyttä hoitotyössä, sairaanhoitajan ammatillisuutta ja asiantuntijuutta, sairaanhoitajan ammatti-identiteettiä sekä verkosto- ja työparityötä. Eettisyyttä voidaan harjoittaa jokaisessa hoitotyöhön liittyvässä osa-alueessa. Salassapitovelvollisuus ja tietoturva-asiat tulivat tutuiksi opinnäytetyöprojektin aikana. Sairaanhoitajan ammatillisuutta ja asiantuntijuuttamme kehitettiin koko opinnäytetyöprojektin ajan ja opinnäytetyöntekijöiden tieto karttuu prosessin aikana. Sairaanhoitajan ammatti-identiteettiä kasvatettiin olemalla sairaanhoitajaopiskelijan roolissa. Verkostotyöskentelyä kehitettiin olemalla yhteyksissä eri verkostoihin, kuten tässä tapauksessa toimeksiantajaan, MLL:n Kainuun piiri ry:n, sekä heidän vapaaehtoistoimijoihinsa. Työparityöskentelyä kehitettiin koko opinnäytetyöprosessin ajan.

Näyttöön perustuvassa toiminta- ja päätöksenteko-osaamisen –kompetenssissa harjaannutettiin tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatio-osaamista, hoitotieteen tuottamaa tietoperustaa ammatillisessa päätöksenteossa sekä näyttöön perustuvaa toimintaa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tutkimustoiminta-osaamista kehitettiin koko opinnäytetyöprosessin ajan. Opinnäytetyö tulee olemaan kvalitatiivinen tutkimus. Opinnäytetyöllä kerättiin uutta tietoa, jotta perhekummitoimintaa voidaan

jatkossa kehittää Kainuun alueella. Opinnäytetyön tekijöiden innovaatio-osaaminen kehittyi uuden tiedon kehittämisprosessissa. Pyrittiin soveltamaan hoitotieteen tuottamaa tietoperustaa opinnäytetyöprosessissa. Tämä opinnäytetyö tutkii näyttöön perustuvaa toimintaa sosiaali- ja terveydenhuollossa siten, että aihetta voi soveltaa tulevaisuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon piirissä.

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen kompetenssissa edistettiin väestön terveyttä ja hyvinvointia, tapaturmien ja terveysongelmien ehkäisyä sekä terveyden sekä toimintakyvyn edistämisen keskeisiä aihepiirejä ja menetelmiä. Tämä opinnäytetyö edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia, koska aihe käsittelee hyvinvointivaa perhettä, sekä perhekummitoiminnan voidaan ajatella ehkäisevän perheiden mahdollisia terveysongelmia. Terveyttä ja toimintakyvyn edistämistoimintaa kehitettiin myös tässä opinnäytetyössä, koska käsitelty aihe edistää perheiden jaksamista.

9.2 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön eettisyydestä tulee huolehtia tarkoin silloin kun kohteena on ihmisiä. Tutkimusprosessin aikana tulee taata tutkimushenkilöiden yksityisyys ja oikeus. Tutkimushenkilöiden tulee olla tietoisia opinnäytetyön kulusta ja kaikista siihen liittyvistä asioista, kuten tutkimustulosten käsittelytavasta ja raportoinnista. Opinnäytetyöhön osallistuminen perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja tutkimushenkilöiltä tulee pyytää kirjallinen suostumus heidän antamiensa tietojen käyttämiseen opinnäytetyössä. Organisaation johtajalta tarvitaan aina lupa opinnäytetyön aineistonkeruuta varten, koska tutkimushenkilöt ovat kyseisen organisaation asiakkaita. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231-233.)

Tutkimuksen toteuttamista varten tarvittiin tutkimuslupa (Liite2) organisaation johtajalta. Opinnäytetyön aineistonkeruuta varten pyydettiin lupa MLL:n Kainuun piiri ry:n toiminnanjohtajalta Seija Karjalaiselta. Kaikki Kainuun perhekummit kutsuttiin tämän opinnäytetyön tiedotustilaisuuteen, jossa kerrottiin opinnäytetyön tavoitteesta ja tarkoituksesta. Perhekummeille jaettiin tiedote opinnäytetyöstä (Liite3),

minkä jälkeen halukkaat ottivat yhteyttä opinnäytetyön tekijöihin, mikäli olivat halukkaita osallistumaan opinnäytetyön tutkimushenkilöiksi. Ennen aineistonkeruuta tutkimukseen osallisena olleet henkilöt allekirjoittivat suostumusasiakirjat (Liite4), joista alkuperäiset versiot jäivät opinnäytetyön tekijöille ja kopiot allekirjoittaneille. Ennen allekirjoittamista suostumisasiakirja käytiin suullisesti läpi. Opinnäytetyöhön osallistuvat tutkimushenkilöt pystyvät esittämään kysymyksiä opinnäytetyöprosessin kaikissa vaiheissa. Perhekummeille painotettiin, että he voivat keskeyttää osallistumisensa, milloin tahansa, syytä ilmoittamatta, ilmoittamalla siitä opinnäytetyön tekijöille. Tutkimushenkilöille painotettiin, että heidän henkilöllisyytensä on suojattu koko prosessin ajan ja sen jälkeen, eikä heidän henkilöllisyyttään voi päätellä opinnäytetyön sisällöstä. Perhekummien henkilöllisyys on vain MLL:n Kainuun piiri ry:n ja opinnäytetyöntekijöiden tiedossa. Opinnäytetyössä noudatettiin ehdotonta salassapitovelvollisuutta. Aineistot säilytettiin niin, että ne ovat vain opinnäytetyön tekijöiden käytettävissä. Prosessin jälkeen aineistot hävitettiin asianmukaisesti.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan aineiston laadun ja analyysin sekä tulosten esittämisen avulla. Opinnäytetyöntekijöiden tekemät rajaukset vaikuttavat aineistonkeruuseen ja analysointiin. Laadullinen tutkimus on osittain tulkinnallinen, koska opinnäytetyöntekijän taidot, näkökulma, arvot ja oivalluskyky vaikuttavat aina opinnäytetyön lopputulokseen. (Kylmä & Juvakka 2007, 127–129.) Tässä opinnäytetyössä tekijöiden näkemykset, arvot ja tietämys käsiteltävästä aiheesta on osaltaan vaikuttanut työn kulkuun ja analysointiin. Opinnäytetyöntekijöiden harjoittelujaksot MLL:n Kainuun piiri ry:ssä ovat vaikuttaneet osaltaan opinnäytetyön sisältöön, sillä oma perehtyneisyys MLL:n toimintaan lisää ymmärrystä aiheesta. Opinnäytetyössä on kuitenkin pyritty siihen, että asioita ajatellaan yleisellä tasolla, eikä opinnäytetyöntekijöiden omat kokemukset toiminnasta vaikuttaisi tutkimuksen tuloksiin. Tuloksissa kerrotut asiat ja kokemukset ovat perhekummien itsekirjoittamia ja kaikki perhekummien kirjoittama aineisto on käsitelty opinnäytetyön tuloksissa. Opinnäytetyöntekijöiden esiymmärrys perhekummitoiminnasta ei ole kuitenkaan vähentänyt opinnäytetyön tulosten luotettavuutta.

Tarkka kuvaus opinnäytetyön totuttamisesta lisää laadullisen opinnäytetyön luotettavuutta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 232.) Opinnäytetyön luotettavuutta

lisää myös se, että tekijöitä on kaksi. Yleensä laadullista tutkimusta tekee yksi henkilö, jolloin uhkana voi olla tekijän sokeutuminen omalle tutkimukselleen. Opinnäytetyöprosessin edetessä syntyy helposti virhepäätelmiä, jotka voivat johtaa siihen, että tekijän johtopäätökset oikeellisuudesta eivät välttämättä vastaa todellisuutta. Opinnäytetyön luotettavuutta lisää se, että molemmat opinnäytetyöntekijät ovat olleet mukana kaikissa opinnäytetyön vaiheissa.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden kriteereitä ovat muun muassa uskottavuus, siirrettävyys, vahvistettavuus ja refleksiivisyys. Uskottavuutta lisää se, että tutkittava perehtyy aiheeseensa riittävän pitkään, sekä tulosten uskottavuuteen on riittävät perustelut. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 197–198) Vahvistettavuus tarkoittaa sitä, että prosessin jokainen vaihe on kirjattu tarkasti, niin että ulkopuolinen henkilö voi seurata prosessin etenemistä pääpiirteissään. Reflektiivisyys on sitä, millaiset lähtökohdat opinnäytetyöntekijöillä on lähteä tekemään tutkimusta. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Siirrettävyys viittaa siihen, missä määrin tulokset voisivat olla siirrettävissä johonkin muuhun kontekstiin, eli tutkimusympäristöön (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 198). Tämän opinnäytetyön tulokset eivät ole täysin siirrettävissä toiseen tutkimusympäristöön, sillä tutkittavana ovat ihmiset ja heidän yksilölliset kokemuksensa ja ajatuksensa perhekummiudesta sekä perhekummitoiminnasta. Tutkimushenkilöiden vaihdolla tutkimuksen tulokset voisivat olla täysin erilaiset, koska jokainen kokee asiat yksilöllisesti. Opinnäytetyöntekijät ajattelevat kuitenkin, että jos opinnäytetyö toistettaisiin samalla tavalla, tuloksissa olisi paljon samankaltaisuutta. Opinnäytetyön luotettavuutta on pyritty lisäämään kertomalla tarkasti jokainen työn vaihe, etenkin aineiston analysointi sekä aineistonkeruumenetelmä ja sen toteuttaminen. Suorista lainauksista käy ilmi alkuperäiset perhekummien ilmaukset, jotka havainnollistavat lukijalle mistä tulokset koostuvat. Alkuperäiset ilmaukset lisäävät opinnäytetyön luotettavuutta. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 198). Opinnäytetyön luotettavuuden lisäämiseksi on liitetty esimerkkejä aineiston analysoinnista esimerkiksi Liite 7 sekä perhekummien suoria lainauksia tuloksissa alkuperäisistä kirjoituksista valittuna. Lainaukset on pyritty valitsemaan niin, ettei niiden perusteella voi tunnistaa tutkimushenkilöiden henkilöllisyyttä.

Tämän opinnäytetyön tutkimushenkilöt koostuivat perhekummeista, jotka olivat toimineet jo yhden kauden perhekummeina sekä uusista perhekummeista, jotka olivat vasta aloittaneet toiminnan. Kirjallisen ryhmäistunnon avulla varmistettiin, että jokaisen tutkimushenkilön oma näkemys tuli esille. Pyrittiin saamaan mahdollisimman monipuolinen näkemys siitä, mitä tarpeita perhekummeilla oli vapaaehtoisena tukihenkilönä toimimisen osalta.

9.3 Tiedonhaku

Tiedonhaussa käytettiin seuraavia tietokantoja; Theseus, Medic, Arto, Aleksi, Suomen laki, Melinda, Terveysportti sekä EBSCO- portaali. EBSCO-portaalista haettiin lukuisin eri hakusanoin tietoa perhekummitoimintaa vastaavasta toiminnasta. Hakusanoina käytettiin muun muassa; supporting parents, parenthood, volunteer instructors, volunteer motivation, charity, third sector, parenting support ja families with children. Vapaaehtoistoiminnasta ja perheen tukemisesta löytyy paljon erilaista lähdemateriaalia, mutta niitä käsitellään eri näkökulmasta kuin tätä opinnäytetyötä. Useimmat lähteet pohjautuivat sairauksia tukevaan toimintaan. Perhekummitoiminta on osoittautunut niin suomalaiseksi toiminnaksi, ettei vastaavaa toimintaa maailmalta löydy. Vieraskielisen lähteen hankintaan käytettiin paljon aikaa. Sellaista vieraskielistä lähdeä, joka olisi antanut tälle opinnäytetyölle uutta tietoa, ei löydetty. Käsitteiden määrittelyssä käytettiin yhtä vieraskielistä lähdeä.

LÄHTEET

- Aaltola, J & Valli, R. 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Alhainen, H. 2010. Vaikuttamista lapsen parhaaksi Kainuussa. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy
- Eloranta, K. 1986. Nominialiryhmäteknikat ja strukturoitu ryhmätyö. 2. painos. Julkishallinnon julkaisusarja N:o 2/1986 B. Tampereen yliopisto. Tampere: Hallintotieteiden laitos.
- Erikson, E., Korhonen, T., Merasto, M., Moisio, E-L.2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen. Porvoo: Bookwell Oy.
- Haapa, S. 2015. Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekummitoiminta – Opin- näytetyö. Viitattu 11.4.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201503253559>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13.painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15.painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Häkkinen, U., Miettinen, N. 2015. Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekummitoiminta vanhemmuuden tukena - Opinnäytetyö. Viitattu 11.4.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201503102995>
- Kainuun sote. 2015. Perhetyö. Viitattu 1.4.2016. <http://sote.kainuu.fi/perhetyo>
- Kankkunen, P., Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro Oy
- Kylmä, J., Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. 1. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kyngäs, H., Elo, S., Pölkki, T., Kääriäinen, M. & Kanste, O. 2011. Sisällönanalyysi suomalaisessa hoitotieteellisessä tutkimuksessa. *Hoitotiede* 23 (2). 138–148.

Lastensuojelulaki 417/2007. <http://kamk.fi>, Finna, Suomen Laki -tietokanta

Liuski-Ursin, S. 2016a. Mannerheimin Lastensuojeluliitto Kainuun piiri ry. Henkilökohtainen tiedonanto 21.9.2016.

Liuski-Ursin, S. 2016b. Mannerheimin Lastensuojeluliitto Kainuun piiri ry. Henkilökohtainen tiedonanto 1.10.2016.

Liuski-Ursin, S. 2017. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry. Henkilökohtainen tiedonanto. 26.4.2017.

Lumme, R., Leinonen, R., Leino, M., Falenius, M., & Sundqvist, L. 2006. Työelämäyhteyksien merkitys opinnäytetyöprosessissa. Viitattu 16.3.2017.

<http://kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Perustutkinnon-opinnayte/Tyoelamayhteisty>

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry. 2016. Tukihenkilöksi. Viitattu 1.4.2016. <http://varsinaissuomenpiiri.mll.fi/vapaaehtoistyo/tukihenkiloksi/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry. n.d. Vanhemmuuden kaari. Viitattu 2.10.2016 n.d. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/vanhemmuus_ja_kasvatus/vanhemmuuden_kaar

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry. n.d. Vanhempainnetti. Viitattu 26.9.2016. <http://www.mll.fi/vanhempainnetti/>

Mielenterveyden keskusliitto. n.d. Vertaistoiminta. Viitattu: 20.4.2017. <http://mtkl.fi/palvelut/vertaistoiminta/>

Mieli. n.d. Kolmannen sektorin auttavat palvelut. Viitattu: 20.4.2017. <http://www.mielenterveysseura.fi/fi/tukea-ja-apua/apua-mielenterveyden-ongelmiin/mielenterveyspalvelut/kolmannen-sektorin-auttavat>

Miettinen, A. 2017. Perheiden ajankäyttö. Viitattu 19.4.2017. http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/perhetutkimus/perheiden-ajan-kaytto/

MLL. 2015. MLL edistää lapsiperheiden hyvinvointia. Viitattu 1.4.2016. <http://www.mll.fi/mll/>

MLL:n Kainuun piiri ry. 2016. Kainuun piiri. Viitattu 1.4.2016. http://kainuun-piiri.mll.fi/kainuun_piiri/

MLL:n Kainuun piiri ry. 2016. Perhekummitoiminta. Viitattu 1.4.2016 <http://kainuunpiiri.mll.fi/perheille/perhekummitoiminta/>

Mountney, K. 2012. Parenting and support. Loppuraportti. Viitattu 22.3.2017. <http://hdl.handle.net/1842/10419>

Perhekummitoiminnan prosessi. 2017. Perhekummikoulutuksen materiaali. MLL.

Pohjanmaa, U. 2016. Vapaaehtoistoiminnan merkitys tekijälleen Kinaporin palvelukeskuksessa – Opinnäytetyö. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016090614062> Viitattu 4.5.2017.

Reijonen, M. 2005. Voimaa perhetyöhön. Keuruu: PS-kustannus

Saari, J. 2011. Hyvinvointi. Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Helsinki: Gaudamus.

Sevón, E & Notko, M. 2008. Perhesuhteen puntarissa. Tampere: Tammer-paino.

Summanen, N., Vanhahonko, K. 2016. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kymen piirin perhekummien kokemuksia perhekummitoiminnasta – Opinnäytetyö. Viitattu 16.11.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016102015309>

Suomen ev. lut. kirkko. n.d. Kummit. Viitattu 3.10.2016. <http://evl.fi>, Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit, Kummit

THL. 2013. Ennaltaehkäisevät palvelut. Viitattu 29.9.2016. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/palvelujarjestelma/terveyspalvelut/ennaltaehkaisevat>

THL. 2015. Hyvinvointi. Viitattu 1.4.2016. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi>

Tilastokeskus. n.d. Perhe. Viitattu 2.10.2016. <http://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/perhe.html>

Timonen, V. 2016. Perhekummitoiminta vanhempien tukemana – Opinnäyteyö. Viitattu 11.4.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201602031845>

Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino

Törrönen, M. 2012. Onni on joka päivä – Lapsiperheen arki ja hyvinvointi. Helsinki: Gaudeamus.

Wallin, A. 2011. Sosiaalityö koulussa - avaimia hyvinvointiin. Tallinna: Tietosanomama Oy.

Varto, J. 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Tampere: Tammer-paino Oy.

TUTKIMUSLUPA

Hyväksyn, että Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:n perhekummeilta saa hankkia tietoa Perhekummitoiminnan tukeminen, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry- opinnäytetyötä varten. Kyseisiä tietoja käytetään vain tätä opinnäytetyötä varten. Tietoja ei luovuteta ulkopuolisille tahoille. Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti. Valmis opinnäytetyö julkaistaan Theseus-julkaisuarkistossa.

Allekirjoituksellani Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:n edustajana annan luvan Perhekummitoiminnan tukeminen, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Kainuun piiri ry- opinnäytetyön tekemiselle sekä tietojen keräämiselle perhekummeilta.

Päivämäärä ja paikka

Allekirjoitus

Nimenselvennys

Opinnäytetyön tekijöille, sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:n edustajalle jää haltuun allekirjoitettu tutkimuslupa.

TIEDOTE OPINNÄYTETYÖSTÄ

Olemme Jenni Koponen ja Jonna Kaisanlahti, kolmannen vuoden sairaanhoitaja-opiskelijoita Kajaanin ammattikorkeakoulusta. Teemme parhaillaan tutkintoomme kuuluvaa opinnäytetyötä perhekummitoiminnasta. Työn on tilannut Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry. Perhekummitoiminta on Kainuussa aloittanut toimintansa vuonna 2015. Opinnäytetyössämme tutkimme perhekummitoimintaa kummien näkökulmasta. Selvitämme, miten Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry pystyy kehittämään perhekummitoimintaa Kainuun alueella. Haluamme selvittää, mikä ja miten saisimme lisättyä perhekummien voimavaroja perhekummina toimimisessa ensimmäisen sopimuskauden päätyttyä.

Toivomme saavamme kuusi (6) perhekummina toiminutta tai toimivaa vapaaehtoista tutkimushenkilöksi. Jos tutkimushenkilöitä tulee enemmän kuin tarvittava määrä, tutkimushenkilöt valikoidaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Järjestämme perhekummien kanssa sovitun tapaamisen joulukuussa 2016. Aineistonkeruumenetelmänä käytämme 635-menetelmää. 635-menetelmässä käytetään vuorovaiikutustaitoja ryhmän kesken kirjoittamalla. Kerättyä aineistoa käsitellään luottamuksellisesti ja siten ettei osallistujien henkilöllisyys paljastu ulkopuolisille. Valmis opinnäytetyö julkaistaan toukokuussa 2017 Theseus-tietokannassa, jossa se on julkisesti luettavissa. Työn valmistumisen jälkeen aineistot hävitetään asian mukaisesti.

Osallistumalla opinnäytetyöhön liittyvään ryhmätapaamiseen perhekummit pääsevät kehittämään perhekummien toimintaa ja sitä, miten perhekummeja voitaisiin tukea paremmin. Tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuudessa myös uusien perhekummien koulutuksessa.

Opinnäytetyöhön osallistuminen on vapaaehtoista ja sen voi keskeyttää milloin tahansa ilmoittamalla siitä opinnäytetyön tekijöille. Halutessanne voitte kieltäytyä osallistumasta opinnäytetyöhön. Tutkimushenkilöksi suostumisesta kirjoitetaan erillinen suostumusasiakirja, sovitun tapaamisen alkaessa. Allekirjoittamisenkin jälkeen tutkimukseen osallistuja voi peruuttaa osallistumisensa.

Perhekummit tekevät arvokasta vapaaehtoistyötä, jonka säilyvyydestä ja kummi-
en hyvinvoinnista haluamme huolehtia opinnäytetyömme kautta. Olemme tämän
vuoksi erittäin kiinnostuneita kuulemaan teidän, perhekummi-ajatuksia ja koke-
muksia perhekummiudesta ja perhekummitoiminnan kehittämisestä. Lisätietoja
saa opinnäytetyön tekijöiltä

Aurinkoista syksyä!

Toivottavat:

Jenni Koponen

P. 050 xxxxxxx

xxxxxxxxxxxxx@kamk.fi

Jonna Kaisanlahti

P. 040 xxxxxxx

xxxxxxxxxxxxx@kamk.fi

SUOSTUMUSASIAKIRJA

Minulle on kerrottu Perhekummitoiminnan tukeminen, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry- opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite. Opinnäytetyön tilaaja on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry. Opinnäytetyön tekijät ovat sairaanhoitajaopiskelijat Jenni Koponen ja Jonna Kaisanlahti, Kajaanin ammatti-korkeakoulusta. Olen tietoinen, että opinnäytetyö julkaistaan Theseus- julkaisu-arkistossa. Tiedän, että opinnäytetyöhön osallistuminen on vapaaehtoista ja voin milloin tahansa keskeyttää osallistumisen, ilmoittamalla siitä opinnäytetyön tekijöille.

Suostun opinnäytetyön tutkimushenkilöksi ja hyväksyn, että antamiani tietoja käytetään opinnäytetyön aineistona. Tiedot kerätään vain Perhekummitoiminnan tukeminen, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry- opinnäytetyötä varten. Tietoja ei luovuteta ulkopuolisille. Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti, niin, ettei osallistujan henkilöllisyys tule ilmi opinnäytetyössä.

Allekirjoitukseni vahvistaa osallistumisen Perhekummitoiminnan tukeminen Mannerheimin Lasten-suojeluliiton Kainuun piiri ry- opinnäytetyöhön. Sekä suostun vapaaehtoiseksi tutkimushenkilöksi.

Päivämäärä ja paikka

Allekirjoitus

Nimenselvennys

Opinnäytetyön tekijöille, sekä tutkimushenkilölle jää haltuun allekirjoitettu suostumusasiakirja.

SÄHKÖPOSTI PERHEKUMMEILLE 7.11.2016

Hei

Olemme kolmannen vuoden sairaanhoitajaopiskelijat Jenni Koponen ja Jonna Kaisanlahti. Tulemme perhekummien tapaamiseen Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun Piiri ry:n toimistolle keskiviikkona 23.11.16 Klo 17 kertomaan opin-
näytetyöstämme. Opinnäytetyömme tarkoituksena on löytää keinoja perhekum-
mien tukemiseen perhekummitoiminnassa. Liitteessä on tarkempaa tietoa opin-
näytetyöstämme. Mikäli teillä herää kysymyksiä, vastaamme niihin mielellämme.

Toivomme että mahdollisimman moni pääsisi tulemaan paikalle!

Ystävällisin terveisin

Jenni Koponen

xxxxxxxxxxxx@kamk.fi

P. 050 xxxxxxx

Jonna Kaisanlahti

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx@kamk.fi

P. 040 xxxxxxx

SÄHKÖPOSTI PERHEKUMMEILLE 9.1.2017

Hei perhekummit ja hyvää alkanutta vuotta 2017!

Nyt olemme opinnäytetyössämme siinä vaiheessa, että on aika kerätä aineisto kasaan.

Aineistonkeruu tapahtuu ensiviikon torstaina 19.1. 2017 klo:18 MLL:n piiritoimistolla (Kauppakatu 9 A 6, 87100 KAJAANI).

Toivottavasti kaikki pääsette silloin tulemaan paikalle. Toivomme pikaista vastausta osallistumisen suhteen alla olevaan sähköpostiosoitteeseen tai numeroon:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx@kamk.fi

P.040 xxxxxxxx

Mikäli teillä on jotain kysymyksiä aineistonkeruuseen tai muuhun opinnäytetyöhön liittyen niin ottakaa rohkeasti yhteyttä.

Ystävällisin terveisin

Jonna Kaisanlahti & Jenni Koponen

KYSYMYKSET AINEISTONKERUUTILAISUUTEEN

1. Mitkä ovat suurimmat haasteet perhekummina toimimisessa?
2. Mikä on ollut henkilökohtaisesti haastavin tilanne perhekummina toimisessa?
3. Mitkä asiat saavat perhekummit toimimaan toiminnassa, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia? Mitkä asiat saavat/saisivat teidät jatkamaan perhekummitoimintaa uuden perheen kanssa edellisen perhekummissuhteen päätyttyä?
4. Millaisin keinoin toivoisit MLL Kainuun piiri ry tukevan perhekummeja? Mitkä olemassa olevat tukemisenkeinot ovat olleet mielestänne hyviä? Onko perhekummikoulutus riittävä?
5. Sana on vapaa. Omia ajatuksia ja mielipiteitä perhekummiudesta sekä perhekummitoiminnasta.

Mitä ovat olleet perhekummina toimimisen parhaita hetkiä?

Mitä toiminta on antanut sinulle?

TUTKIMUSTEHTÄVÄT	AINEISTONKERUUSSA KÄYTETYT KYSYMYKSET	KUMMIEN TUOTTAMA TEKSTI	PELKISTETYT ILMAUKSET	ALAKATEGORIAT	YLÄKATEGORIAT
Mitkä ovat suurimmat haasteet perhekummina toimimisessa perhekkumien näkökulmasta?	Mitkä ovat suurimmat haasteet perhekummina toimimisessa? Mikä on ollut henkilökohtaisesti suurin haaste perhekumminatoimimisessa?		<ul style="list-style-type: none"> Aikataulutus Olla neuvomatta ja ohjaamatta perhettä Kuormittavuus Olla läsnä ja kuunnella Kohtaaminen ja kaikkien perheenjäsenten tasapuolinen huomioiminen Yksittäisiä haasteita ei juuri ollut Pitää kummin roolista kiinni Perheen toiveet ystävyyshyteen jatkumisesta sopimuskauden päätyttyä -> eritoten lasten kysymykset jatkosta Kiintymys perheeseen ja lapsiin samalla tiedostaen ettei ole ikuista "erityisperheet" 	<ul style="list-style-type: none"> Ajankäyttö Kummin roolista kiinnipitäminen Kohtaaminen Läsnäolo Haasteita ei ole 	<ul style="list-style-type: none"> Ajankäyttö Kummin rooli Kohtaaminen Läsnäolo
Mitkä asiat saavat perhekummit toimimaan toiminnassa, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia?	Mitkä asiat saavat perhekummit toimimaan toiminnassa, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia? Mitkä asiat saavat/saisivat teidät jatkamaan uuden perheen kanssa edellisen perhekummissuhteen päätyttyä?		<ul style="list-style-type: none"> Auttaminen/ tehdä hyvää Lasten kehittyminen ja perheen, erityisesti lasten hyvinvointi Onnistumisen tunne -> perhe on tyytyväinen Omat hyvät lapsuuskokemukset ja oma kokemus toimivasta perheestä Tauko ja uusi haaste Oma henkinen ja fyysinen tilanne hyvä Myönteinen asenne Hyvä mieli Voimavarat Tunne että voi olla hyödyksi/ avuksi Oman ymmärryksen avartaminen -> Oppii tuntemaan itsensä paremmin Välittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Oma hyvä mieli Perheen hyvinvointi Itsensä tutkiskelu Tauko ja uusi haaste Omat aiemmat kokemukset Oma asenne Onnistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Perhekummiudella perheen hyvinvoinnin lisääminen Onnistuminen ja hyvä mieli toiminnan toteuttamisesta Omat aiemmat kokemukset ja asenteet hyvinvovasta perheestä Haasteiden kohtaaminen
Kokevatko perhekummit saavansa riittävästi tukea Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry:ltä, onko lisätuki tarpeen?	Millaisin keinoin toivoisit MLL:n Kainuun piiri ry:n tukevan perhekummeja? Onko olemassa olevat keinot hyviä? Sana on vapaa. Omia ajatuksia ja mielipiteitä perhekummiudesta ja perhekummitoiminnasta. Parhaita hetkiä. Mitä toiminta on antanut?		<ul style="list-style-type: none"> Ajatuksenvaihto tapaamiset olleet hyviä, voisi olla alussa useammin Koulutus riittävä, alussa ehdoton Vertaistuki -> erinomainen Ohjaaja tavoitettavissa oman tarpeen mukaan -> ei haluta tiivistä yhteydenpitoa Perhekummi on läsnä, kuuntelee ja kannustaa Uusia tuttavuuksia Hyvä toimintamalli Sosiaali- ja terveysalan asiantuntija 	<ul style="list-style-type: none"> Perhekummiin vuosittaiset tapaamiset Koulutus Vertaistuki MLL:n Kainuun piiri ry:n ohjaaja Uudet tuttavuudet Hyvä toimintamalli Perhekummi on läsnä, kuuntelee ja kannustaa Sosiaali- ja terveysalan asiantuntija 	<ul style="list-style-type: none"> MLL:n Kainuun piiri ry:n ohjaaja, vertaistuki ja koulutus ehdottomia perhekummeille Sosiaali- ja terveysalan asiantuntija